

IVAN MERZ

GOD. XV. Br. 1—2 1987.

GLASILO POSTULATURE

IVAN MERZ

GLASILO POSTULATURE ZA BEATIFIKACIJU DR. IVANA MERZA

BIOGRAFSKI PODACI O IVANU MERZU

1896. 16. XII. rođen je u Banjoj Luci. Tu pohađa osnovno školu i gimnaziju (realku) i maturira 1914. s odličnim uspjehom. Pokazuje veliku sklonost za književnost i umjetnost. Mnogo čita. Religiozne vrijednosti zanimaju ga prvenstveno pod estetskim vidom. Započinje pisanje sivoga dnevnika.
1914. Nakon mature po želji roditelja polazi u Vojnu akademiju u Bečko Novo Mjesto gdje ostaje samo tri mjeseca.
1915. Upisuje na Bečkom sveučilištu studij prava. Ovaj period karakteriziran je nutarnjim krizama i traženjima. U ljetu iste godine pozvan je u vojsku.
1916. Poslan je na talijansku frontu i ostaje do konca I. svjetskog rata. Period dozrijevanja u vjerskom pogledu kao što se vidi iz njegovog zanimljivog dnevnika. Boravak na ratištu, gdje je svakodnevno gledao smrti u oči i bio izložen stradanjima i trpljenju svake vrste, produbljuje njegovu vjeru i učvršćuje mu kršćanski nazor na svijet. Religiozne vrijednosti zauzimaju odsada prvo mjesto u njegovoj duši.
1919. Po završetku rata započinje u Beču studij književnosti.
1920. Dobiva stipendiju iz Francuske. Polazi u Pariz gdje nastavlja isti studij na Sorboni i Katoličkom Institutu. Dvogodišnji boravak u Francuskoj te mnogi kontakti s katoličkim intelektualcima i konvertitima proširuju njegove kulturne i religiozne horizonte. Veoma se zanima za liturgiju. Majci u jednom pismu iz Pariza piše: »Katolička je vjera moje životno zvanje.«
1922. Završava doktorat na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U doktorskoj dizertaciji obradio je utjecaji liturgije na francuske književnike.
1923. Nakon postignutog doktorata privatno studira sve do smrti najprije kršćansku filozofiju, teologiju te sve važnije papinske i crkvene dokumente posljednjih decenija. U posljednje vrijeme posebno je proučavao suvremene moralne probleme. Iste 1923. g. polaže vječna zavjet čistoće kojim se potpuno posvećuje Isusu Kristu i radu za proširenje njegova Kraljevstva.
- 1922.—1928. Kroz šest godina svoga boravka u Zagrebu sve svoje slobodno vrijeme posvećuje apostolskoj djelatnosti u katoličkim organizacijama za mladež. Uvodi Katoličku Akciju Pape Pija XI u Hrvatsku. Jedan je od suosnivača Hrvatskog Orlovskog Saveza ikojemu daje geslo »Žrtva-Euharistija-Apostolat-«; vrši ondje dužnost tajnika i potpredsjednika. Broji se među najveće promicatelje liturgijske obnove i euharistijskog života u hrvatskom narodu. Svima svijetli nenadmašivim primjerom revnosti za proširenje Kristova Kraljevstva i nadnaravno dobro bližnjih. Živi svetačkim životom ispunjenim ljubavlju prema bližnjima i herojskim nastojanjima oko postizanja kršćanske savršenosti. Piše brojne članke i druge spise ostavivši tako bogatu idejnu i duhovnu baštinu. Glavna mu je karakteristika bila ljubav i vjernost Crkvi i Papi. Njegovo ime znači jedan cijeli program života i rada.
1928. 10. V. — Prelazi u Vječni život ostavljajući za sobom svjetli trag u Crkvi u Hrvatskoj. Na smrtnoj postelji prikazuje svoj život Bogu kao žrtva za hrvatsku mladež. Tijelo mu je bilo sahranjeno na Mirogoju u Zagrebu. 1958. Pokrenut je informativni biskupski postupak za njegovo proglašenje blaženim.
1977. Posmrtni ostaci preneseni su mu u Baziliku Srca Isusova u Zagrebu koju je redovno pohađao kroz šest godina svoga boravka u Zagrebu.
1978. Prigodom 50. obljetnice njegove smrti održan je u Zagrebu Simpozij pod naslovom »Pojava i značenje Ivana Merza u Crkvi u Hrvatskoj«.

Slika na omotu: VIS »Kefa« na proslavi 90. obljetnice rođenja Ivana Merza.

Božjem Slugi Ivanu Merzu

Hrvatskoj zemlji kao poklon sveti,
Ivane dobri, tebe Nebo daje; uzor nam
budi na životnoj stazi, nek svetost tvoja
cvjeta svjetlom nade.

Bosanskog krša izdanak si kamni,
tu prve snove u cvjetanju svio;
rano te Milost i ispunila Dobrom, u
dušu rosnu krepost jedru slio.

Sazreo rano u svetištu sreće, uz
Krista svio Savez vjere rodne,
Majka ti bila Gospa Djeva sveta,
Hostija izvor poletnosti plodne.

Tvoj um se Vjerom ispuni cijeli,
Bratstvo u Križu bilo ti je znamen,
Crkva i Papa i Hrvatski Narod
sjedinjeni žarko — tvoga srca plamen.

Ivane dobri, Hrvatska te moli: pred
licem Božjim zagovornik budi, isprosi
svima dar Slobode vječne što srećom
diše i blaženstvo nudi.

Slava ti, Bože, za dar sveca umnog, u
kom se naša trajno brusi nada; podari,
Oče, da i našem nebu tvoj Mir i Ljubav
u obilju vlada.

Mirko Validžić

IN MEMORIAM

MR. PHARM. ZLATA ŽUPAN-DUGACKI

U Zagrebu je 21. veljače 1987. godine preminula gospođa Zlata Župan-Dugački, magistra farmacije, a sestra poznatog sveučilišnog profesora Zvonimira Dugačkog.

Gospođa Zlata rodila se u Vukovaru 28. lipnja 1909. Nakon sretnog djetinjstva i mladosti koje je provela u brojnoj katoličkoj obitelji, s početkom rata započinje i njezin kalvarijski životni put, o-bilježen teškim trpljenjem, ali koje je podnosila herojski, dostojanstveno i nadasve predano u volju Božju, premda je često stajala nijema pred tajnama trpljenja koja su je nemilosrdno pogadala.

Zaručnika su joj strijeljali njemački okupatori odmah početkom rata. Oca joj je na ulici u Zagrebu usmrtio njemački kamion. A s udajom su počela još veća trpljenja, jer su nju i njezina muža u-hitili Nijemci u Travniku gdje su bili na službi, te su ih poslali kao taoce u jasenovački logor. Preživjeli su sve

strahote logora i prije općeg pokolja gotovo su čudom oboje bili spašeni. Izašli su doduše živi, ali s trajnim posljedicama. Za njihova ratna stradanja nije bilo razumijevanja niti nakon rata.

Rodilo im se dijete, ali je ono brzo umrlo nakon rođenja. Suprug joj je zbog svojih rodoljubnih uvjerenja bio osuđen na zatvor, a iz njega se vratio s teško narušenim zdravljem. Kao žrtve nerazumijevanja i progona, bez vlastita stana, bili su prisiljeni živjeti u maloj sobi i kuhinjici i to u sustanarstvu, koje im je svakodnevno zagorčavalo i onako teški život. Suprug joj je preminuo u Lourdesu za vrijeme jednog hodočašća. Sin Željko, student, tragično je nastradao u cvijetu mladosti. Gospođa je ostala sama sa svojom patnjom, ali i s jakom vjerom koja joj je u tim teškim životnim iskušenjima bila i jedini oslonac.

Posljednjih godina života neobično je puno radila za kauzu beatifikacije Sluge Božjega Ivana Merza, kojega je osobno poznavala i duboko štovala. Strpljivo je prepisivala i na stotine i stotine stranica Ivanovih spisa i drugog materijala potrebno za odvijanje postupka za proglašenje Ivana Merza blaženim.

Ovom prigodom Postulatura Sluge Božjega Ivana Merza najiskrenije joj zahvaljuje! Svoj život, kroz koji ju je Bog tajanstveno vodio, ostavila nam je zapisan u svojim brojnim i dirljivim pismima. U posljednjem njenom pismu koje je uputila na Radio Vatikan 7. veljače 1987. molila je snimak emisije o

njezinu sinu. U Zaglavku toga pisma otisnuta je lijepa slika raspela s ovim tekstom: »Naš je život neispisani papir dok na njemu ne napišemo — trpio sam.«

I ako je ta rečenica istinita za svakoga, za nju je još više. Zato vjerujemo da je kroz križ, u čiju je spasonosnumoć čvrsto vjerovala, našla i put u vječni i blaženi život.

A ako su joj naše molitve još potrebne, uključimo je rado kako bi što prije ugledala Onoga kome se nadala i u koga je vjerovala da će ga gledati licem u lice, onakvog kakav On jest — Neizreciv!

AKADEMIJA U ČAST SLUGE BOŽJEGA IVANA MERZA

Preč. gosp. Vito Cipriš

U nedjelju 14. prosinca 1986. godine, prigodom 90. obljetnice rođenja Sluge Božjega dra Ivana Merza, održana je u Dječaćkom sjemeništu na Šalati u Zagrebu prigodna akademija.

Uvodnu riječ, zanosno i poletno, izrekao je Actor causae Sluge Božjega Ivana Merza, preč. gosp. Vito Cipriš, župnik sv. Petra u Zagrebu. On je u svom govoru, među ostalim, izrazio zahvalnost Ivanu Merzu za svoj vlastiti rast u vjeri pod njegovim duhovnim vodstvom.

Uz tri referata koje donosimo u ovom biltenu, bilo je više glazbenih točaka koje su izvodili mladi župe sv. Fabijana i Sebastijana iz Varaždina, zatim mladi župe Sv. Petra u Zagrebu — VIS »Kefa« te mladi iz Bazilike Srca Isusova u Zagrebu — VIS »PALMA«.

IVAN MERZ UZOR LAIKA UOČI GODINE LAIKATA

Ing. Josip Kokić

Kad sam se primio obveze pisanja ovog kratkog izlaganja o I. Merzu, prva misao koja mi je pala na pamet bila je: »Ništa lakše od toga«, ali odmah zatim i da je to na žalost vrlo teško.

Na ovim našim prostorima sve poprima neku drugu dimenziju, pa je tako i bilo sa I. Merzom. Koliko je samo zbog toga patio, pa je na koncu i svoj mladi život položio za hrvatsku katoličku mladež. I dan danas, nakon gotovo 60 godina želi se osporiti značaj I. Merza, valjda zato što im ne odgovara njegova svetost, istinska i nepomućena. U stanovitu smislu to čini i najnovija »Danica«, i to ništa manje nego iz pera samog urednika. Jasno, na indirektan se način umanjuje svetost kako je naziva monaškom i bez naročitih briga a pogotovo ako su bili intelektualci i članovi nekih or-

ganizacija. Zar da nam oni budu uzor laičke svetosti, a k tome ih još nazivaju pretečama II. Vat. koncila. Ne znam na koga se ovdje među ostalima misli, ako ne i na I. Merza. Očito se pero istrošilo pa je počelo škripati. Čovjek može pobjeći i na Himalaju, a da ne pobjegne od napasti. Znamo vrlo dobro da je dobar dio Merčeva života bio borba i svladavanje vlastite slabosti. Tek je u zreloj dobi u potpunosti ovladao sobom.

Čitam tako i predzadnju »Kanu«, kao također svjež primjer. To je prijepis jednog pisma upućenog biskupu J. Arneriću iz 67. god. o apostolatu laika. Pisac pisma strahuje od bilo kakva pokretanja mladih i starijih, strahuje od međuratnog razdoblja u pogledu laičke aktivnosti. Čak se spominje samoubojstvo katoličke vjere u Hrvatskoj i Jugoslaviji, ukoliko bi se bilo što slično organiziralo. Sama činjenica što je objavljen prijepis toga pisma danas, znači da to još uvijek važi, pogotovo u godini laikata i pred biskupsku sinodu o laicima u Rimu iduće godine. Toliko toga i na takav način, i još iz svećeničkih usta, kao da su vjernici obično stado.

Očigledno predrasude fosiliziraju pisca, a s druge strane po napisu ispada kao nešto zastrašujuće i strano. Postoji u ovoj zemlji i Ustav i zakon, a naše je da ga, bez obzira na ponekad bolne nesporazume, ispunjavamo u suživotu i izborimo se za pravednu primjenu ne mrzeći nikoga. Nadalje, htjeli to ili ne, mi se ne možemo, što je i prirodno, vratiti u to razdoblje, a niti želimo. Mi živimo u ovom vremenu, ovdje i sada, ali zato neke vrijednosti građene na Božjim zakonima važe za sva vremena do konca svijeta. Mladi danas hoće svoje, ne prihvaćaju kopije starijih, a oni će već znati na što će se nadograditi. Hvala Bogu, imamo takovu vjersku baštinu s kojom se možemo itekako ponositi.

Osim toga u Crkvi je sve dobrovoljno. Sjetimo se samo skupa u Asiziju. Nitko ih nije natjerao silom, natjerala ih je ljubav prema čovjeku i prema miru. Prije nekoliko godina govorio sam i pisao pod naslovom : »Katolički laikat danas« pa vidim da taj danas stalno traje. Naprosto se vrtimo u krugu.

Sve ovo dosad napomenuo sam radi toga da shvatimo kako je lako i teško govoriti o Merzu kao uzoru današnjim mladima. Na žalost ni ostala područja nisu izuzeta i pošteđena kojekakvih sukoba. Merz je u ono vrijeme odbacio mnoge primamljive ponude i odlučio se sav posvetiti mladima.

Kad čovjek čita ono što je Merz sam pisao, a toga nije malo, i ono što su drugi pisali i govorili o njemu, nema drugog zaključka nego — svetac još za života.

Svatko tko ima nešto protiv I. Merza, neka dođe za okrugli stol, neka donese svu literaturu, pa zajedno listajmo stranicu po stranicu, može i u ovoj dvorani, pa da vidimo što je to sporno i što nije sveto kod tog čovjeka. Argumenti, stvarni, s bilo koje strane mogu samo pomoći.

Imao sam sreću prije 5—6 godina posjetiti onda još živu služavku Merčeve obitelji, i od te stare i priproste žene, koja i ne zna drugačije govoriti nego kako misli, čuti na svoje vlastite uši o Merčevoj svetosti. Nikad taj čovjek nije protivnika ponizio, nikad nikog uvrijedio. Merzu je to bilo strano, nespojivo. Oni koji ga napadaju bilo službeno bilo privatno, neka čitaju sami u tišini sobe gdje ih nitko ne vidi, licem u lice, kao u zrcalu. Vjerujem da bi poželjeli da mu budu bar malo slični, ako ne oni, a ono bar njihova djeca. Koliki su roditelji, tzv. suvremeni i moderni, toliko slobodni da su se i vjere oslobodili, a toliko trpe na svoj način zbog vlastite djece. Bježe im od kuće, ubijaju se i budu ubijana, drogiraju se, odaju prostituciji i tko zna čemu sve još. Pitajmo se zašto? zato što nemaju UZORA ni u komu i ni u čemu, a po najmanje u roditeljima, počevši od samog rođenja. Kakav strah od Boga, kakav Bog prijatelj, čemu to. Takvi roditelji često jedno govore, a drugo čine, nemaju dosljednosti osim u ispunjavanju vlastitih zahtjeva. Da je dati jednima i drugima bar malo one Merčeve smirenosti i topline, krila bi dobili od radosti. Zašto bi Merčeve vrline bile zastarjele?

Kamo sreće da ovaj narod ima što više uzora koji ne pričaju o idealima dok se valjaju u vlastitom blatu, već žive istinski svoju vjeru primljenu od svojih djedova i pradjedova. Narod i država bili bi sretni, kakav sukob ateisti-teisti, čovjek bi volio čovjeka. Na nama je da se u ovom društvu kao istinski vjernici (makar je po statistikama preko tri četvrtine vjerujućih) izborimo za to da zatiremo mržnju koja rađa zlo, i da se njome nikad ne služimo.

Sve ovo što govorimo u stvari je Merz, a njegova je biografija križni put kao što je to životopis svih naš, nečiji teži nečiji lakši. Merz je riješio svoj životni problem. Za nas je on u nebu i mi to vjerujemo i želimo ga nasljedovati da i mi onamo dođemo, ne sami veći i sa svojim najbližima.

Čovjek teži istini na različite načine i kroz razne kulture, od rođenja kad mu počnemo tepati pa do kraja života. Kako onda kad odraste da ne traži taj odjek, tu istinu, tog Boga kad je to iskonski u njemu.

Pričao mi je, ne tako davno, jedan stari uzoriti svećenik staroga kova s jednog našeg dalmatinskog otoka svoj dijalog s nekolicinom boraca iz Mjesne zajednice. Razgovor prijateljski, uz malo provokacije, jasno, u pitanju vjere i čemu uopće vjerovane. Starina se nije dao pa veli: »Ja vjerujem, svećenik sam i to je tako; ako Boga nema nikom ništa, prevario sam se i gotovo, ali što ako ga ima? Sugovornici su zašutjeli, i ostali bez odgovora.«

Dragi mladi, naša vjera nije neko religijsko traženje i lutanje. Mi imamo svoju vjeru, izravni doticaj s Bogom Stvoriteljem i mi vjerujemo da nas je On stvorio. Koliko je misli prošlo kroz Merčevu dušu dok nije došao do te spoznaje o Bogu. Nijemac podrijetlom, majka Židovka, rođen u Hrvatskoj, zavolio ju je, ukorijenio se u njoj i postao Hrvatom.

Domovinu je našao, a roditelje obratio na katoličku vjeru. O ocu u starosti, kad je ostao sam, brinuo se ratni ilegalac-komunist, štiti ga i tješio, spasio od izгона. Jedna tetka pogubljena u plinskoj komori od nacista, a danas ga imaju hrabrosti po balkanskom uzoru nazvati čak ustaškom glavešinom za bijednu nadnicu. Zagrebački »Vjesnik« je jedini donio ispravke i uvidio kamo to vodi. Hajka je uvijek hajka, i ona za vrijeme Poncija i ova danas. Cilj je uvijek isti, razapni ga! Koliko u takvim situacijama znači mudrost, smirenost i pravednost, i još ako je na položaju i ima vlast. Takvih nam, Bože, daj! (Culo se to nedavno iz usta M. Gorbačova!)

Kolika je samo bila povika na orlove i kasnije na križare, da su zastranili, da su ovo i ono. Najprije oni koji su nekada bili križari, a zastranili na jednoj ili na drugoj strani, ne mogu biti dokaz protiv te organizacije, a što se tiče same organizacije, ona je do prestanka svojeg djelovanja ostala dosljedna načelima I. Merza. Samo jedna natuknica. Sam B. Adžija neposredno prije rata u tjedniku »Naše Novine« isticao je

nepolitičnost i nestranačarstvo križara, kao pozitivan element te omladinske kat. organizacije. Govoreći o zastranjenju mogli bismo i ovako postaviti stvar: Zbog ponekog zastranjenja u Crkvi, mogli bismo je

godina Dr. Slavko Šarić predložio je postulaturni da svi oni, kao ozbiljni kandidati, budu zajedno proglašeni blaženima Zaista vrlo dobra i mudra ideja. Uspjet ćemo u tome ako se i Duh Sveti uplete u to, a ne sa-

Mladi župe sv. Fabijana i Sebastijana iz Varaždina

ukinuti, zbog devijacija u Partiji mogli bismo je ukinuti, zbog nekih loših točaka u stabilizacijskom programu privrede, mogli bismo ga ukinuti, itd. itd. Kamo bi nas to odvelo? Tako se ponašaju samo površni ljudi, koji su inače u svemu površni, i štete ovom narodu i ovoj državi jer kako inače protumačiti novinsku informaciju da je Merz, koji je umro 1928., bio ustaški glavešina.

Nije smiješno, nego žalosno. Merz je upravo bio onaj koji je bježao od politike. Njegova politika, ako to možemo reći, bila je provođenje Božjeg zakona i življenja po njemu. Vama koji ste zainteresirani najprije za Merza, pa biskupa Langa, P. Barbarića i V. Vošnjaka preporučam, čitajte, prosudite, proučavajte i borite se za njihovo proglašenje svetima!

I to je jedna vrsta laičkog apostolata, isticati univerzalne vrijednosti. Prije 5—6

mo biskupi i mi, i ako su naša nastojanja iskrena. Ako netko hoće nekoga drugoga za sveca, neka radi, načela su za sve jednaka. Još se nije dogodilo u povijesti Crkve da je netko postao svetac, a da nije bio dostojan časti oltara. Tu se najbolje vidi vodstvo Duha Svetoga.

Sto se tiče svetosti, bila ona redovničkog tipa ili onih iz baze, po meni postoji samo jedna svetost. Ili je netko svet ili nije, a putevi do svetosti mogu biti različiti. Jedno je sigurno — da je svaki put, put križa. Postavlja se pitanje zašto bi muka Isusova na križu bila veća muka od muke nekog recimo običnog čovjeka, oca brojne djece u bilo kom dijelu svijeta mučenog i mučki ubijenog? Pa svi smo mi doslovce sinovi jednoga Oca.

Kristova smrt na križu bila je žrtva svakog čovjeka, ama baš svakoga. Kao što otac voli svoju djecu, i dobru i lošu, čak je

ljubav za izgubljenim sinom još i veća, kako tek Isus pati za svakom izgubljenom dušom od početka pa do konca svijeta. Ima danas dosta zagovornika u Crkvi koji kažu: »Bog je toliko dobar da će svima oprostiti!«, pa nema razloga toliko se čuvati grijeha. Uživajmo u životu, ionako je kratak. Tako pomalo i ispovijed nestaje, a osjećaj za grijeh sve više otupljuje. Očito bi čovjekova sloboda, a i Božja pravednost izgubili svoj smisao. Križ je naša stvarnost, i moramo ga strpljivo nositi, a Merz ga je objeručke prihvatio svjesno i s ljubavlju. Vlastodršci ovoga svijeta koji nose mržnju u sebi neka ne strahuju da će im vjernici, sljedbenici Kristovi oduzeti vlast. Vlast im mogu uzeti samo oni koji su slični njima, a nas neka puste na miru.

Merz se borio da Crkva kao mistično tijelo Kristovo ne padne u napast politike, a naročito ne one dnevne koja se mijenja kao vrijeme. Ako se i dogodi da Crkva uđe u politiku, u obranu svakog čovjeka, kao recimo u Poljskoj, onda je to automatski obrana Božjih načela, ne silom nego ljubavlju i razumijevanjem. Zato se u Poljskoj i nije prolila krv kao u drugim dijelovima svijeta. Mogla je to biti Mađarska. U Poljskoj svi razgovaraju, Država, Solidarnost, Crkva. To je ipak suživot na svakom pa i političkom planu.

Kod nas svako malo persona non grata, pa i s crkvene strane i tako razgovor i ne započinje. Merz nije bio takav. On je bio zastupnik dijaloga, volio je svoju kat. org. koja mu je pružala te mogućnosti. U to doba bilo je dinamike, jer to je bila org. mladih; bilo je i krivudanja od prevelikih želja za dobrim i sve je to, po meni, normalno. Ako se vratimo još jednom na napis u »Kani« koja naprosto strahuje od organiziranosti, pitam se zar je uopće nešto moguće činiti bez organiziranosti. Sto sve nije organizirano počevši od Svemira pa do Mjesne zajednice. Tek kad je nešto aktivno

a neorganizirano, postoji strah od skretanja. Ako netko strahuje od predrasuda da se nešto ne bi dogodilo, pa to odmah uguši, nalikuje mi na abortus učinjen iz straha da se kojim slučajem ne bi rodilo defektno dijete.

Zašto KS, odnosno njeni nosioci i sam pisac naslova »Apostolat laika je rad, a ne organizacija« nisu uzeli u načelo i prvi dio naslova, već su se itekako organizirali u izvancrkvenom Sektoru, jer da bi, itd. itd. Ja bih taj naslov promijenio u »Apostolat laika je i rad u organizacijskoj strukturi«.

Sto se tiče prijedloga u pogledu ipak nekakve organiziranosti na kraju članka, a radi se o uvođenju prve faze, doslovce piše: »Prva je faza istraživanje i evidentiranje postojećih snaga«!

Ako ova Crkva ovdje i sada to ne zna i ako pisac navedenog članka tako zagrijan prijedlogom nije poradio na evidentiranju kroz svih 19 god. od prve javne pojave prijedloga, onda je bolje da nas u tome mimoiđe II. Vat. koncil, dok se ne evidentiramo!

Dragi mladi, u ovih petnaestak minuta nemoguće je reći sve što je u vezi s Merzom, bilo direktno bilo kao baština. Čitajte, istražujte i sami se uvjerite. Da Merz nije onakav kakvim ga mi vidimo, ne bismo danas bili ovdje i govorili o Njemu.

Nije Merzu, ni nama, do veličanja njegova imena, radi imena, već radi djela njegovih, kako bismo i mi došli lakše odavde do vječnosti, ali putem koji nam je pokazao jedan laik. istinski intelektualac, ili, kako su ga još zvali, »Borac s bijelih planina«. Neka nam i ovom prigodom u godini laikata pokaže još jednom put k suncu, odnosno Bogu!

Zagreb, prosinac 1986.

Ing. Josip Kokić

DR. IVAN MERZ I SVEĆENSTVO

Nekih činjenica čovjek postaje kasnije svjestan. To je osvjedočeni aksiom našeg života — nešto s nama povezano.

Sjećam se kad sam kao gimnazijalac promatrao mladiće i djevojke koji su svake prve nedjelje u mjesecu odlazili na svetu

ispovijed i hranu na stolu Gospodnjem u šest km udaljenu župnu crkvu.

Očito je da ih je na to poticao mladi kapelan koji je kao odgojitelj ovih mladih ljudi sam sebi, a i njima, stavljao u dušu sadržaj misli: Ako je to mogao činiti mladi

Dr. Josip Kribl

intelektualac svetačkog života, zašto mu mi ne bismo barem povremeno mogli biti slični?!

Ovim svojim pitanjem doticao se svetačkog života dra Ivana Merza. I moram ustvrditi: uvelike uspješno!

Ja moram ustvrditi da su idejno-životna gledanja sa svetačkog stabla Ivana Merza utjecala ne samo na ovog mladog kapelana, već i na pretežni dio klera, svećenstva njegova doba, a i svećenstva nakon njegove smrti.

»Da se kršćanstvo digne, mora u prvom redu kler biti svet, mora uvijek imati pred očima Krista na Gori maslinskoj. Odgoj je volje aktualna tema za hrvatski kler«, piše Ivan 6. 9. 1920. u svom dnevniku. A to je bilo za njegovih studentskih dana. (1.)

Kad reflektiram na spomenute mladiće i djevojke mog rodnog mjesta, koji su svake prve nedjelje pristupali Stolu Gospodnjem da prime snagu neba, meni je sasvim jasno da je to bio plod utjecaja, i to zna-

čajan, na generaciju svećenika Merčeva vremena.

Merz ima svoje polazno stanovište: »Budući da je grijeh najveće zlo, zapravo jedino zlo, jer nas lišava jedinog dobra ■— Boga, slijedi da grijeh valja najviše mrziti i svim se sredstvima protiv njega boriti...« »Ako čovjek katolik to tako ne doživljava u svojoj vjeri, on je izložen opasnosti da proigra svoj vrhunaravni Cilj, milosno poslanje i božansku zadaću. Da to one bi bilo, da se to ne dogodi, treba upotrijebiti snagu duha, da se otvore oči duše kod svakog i u čitavom narodu, te da bi njegova orijentacija bila: život u milosti, život bez grijeha. To je okvir u koji ulaze druge vrste apostolata: čisto vjerski, prosvjetni, politički, ekonomsko-socijalni...«, zapisao je Ivan u svoj Dnevnik 28. ožujka 1926. i sve je to stavljao u odnose žrtve i susreta s Euharistijskim Bogom. Žrtva, Euharistija, Apostolat! (2.)

Tako je govorio ovaj »svećenik« bez svećeničkog reda. No ne ostanimo kod toga, jer bi nam to izgledalo previše teoretski, premalo životno, egzistencijalno.

Merz je ljubio svoj kler, hrvatsko svećenstvo. No ne samo sugestijama, mislima, teoretiziranjem. Daleko od toga. On ga je ljubio životno. Ništa mu u tom smislu nije bilo teško, ništa »ograničeno« zaprekama. Bio je uvjeren u to da je za posvećenje glavna stvar snaga volje prožeta milošću. Polazio je od sebe da tako svećenstvu dadne životni primjer. Exemplum vobis dedi, mi bismo mogli mjesto njega naglasiti, jer njegova skromnost to nikada ne bi učinila. Da, ovo možemo reći bez pretjerivanja, bez namješetnosti, koja se prije ili kasnije razotkriva.

Ono što je Ivan u svojoj duši nosio od djetinjih dana — a to je bilo kasnije tako često apostrofirano: uvijek težiti k Bogu i sve disponirati, privesti k Bogu — osobito je bilo potvrđeno u Ivanovoj duši preko kontakta s onim dijelom francuskog svećenstva koje ga je edificiralo, a ne sablažnjavalo. On za vrijeme svog studija u Parizu prisustvuje udruženjima, kongresima, debatama francuskog svećenstva i francuske katoličke omladine. Ostaje u tom ambijentu duboko impresioniran primjerom svećenstva i tisućama mladih ljudi, koji jednostavno hoće i čisto nose Boga u svojim dušama, u svojim srcima. Osjećao je potrebnim zabilježiti te časove duboko utisnute u njegovu dušu: »Bio sam na zadnjoj

sjednici »Congres regional de l'association catholique«. Duboki dojam učinila je na mene molitva. Nakon svršenih debata, gdje se je raspravljalo o svim potrebama javnog života, svi se okrenuše spram Presvetog sakramenta i jednoglasno zapjevaše »O salutaris Hostia«, »Magnificat«, »Tantum ergo«. Oduševljeno pjevanje bilo je izražaj jedinstvenosti njihovih duša, afirmacija vjere ... Zaista se Francuzi, barem oni koje sam danas slušao, mogu ponositi svojim klerom i svojom mladeži!« Tako piše u svom Dnevniku 30. siječnja 1921.

Takvih je dojmova bila željna Ivanova duša. On je tu nalazio sebe onakova kakva ga je trebala njegova domovina Hrvatska. To mu je bilo ozračje iz kojeg je tako rado uzimao snagu za svoj duhovni napredak. Bilo mu je jasno da se tako mora i u domovini stvoriti laikat usko povezan sa svećenstvom, s hijerarhijom Crkve, koji će milosno i snažno djelovati u narodu. Taj laikat mora postati apostolat koji će preko svećenstva dobivati impuls za duhovnim vrednotama osvjetljenima Kristocentričnom orijentacijom.

Za njega je bilo jasno: kao što je francuski kler učinio na omladinu neizbrisiv dojam ispunjen duhovnim vrednotama, tako će to učiniti i svaki drugi — u prvom redu je mislio na hrvatski — kad bude djelovao onako kao francuski.

Kasnije je zabilježio: »O taj francuski kler! Kako je bijedno odjeven?! Kako li se na njihovim licima vidi siromaštvo i tegoban život; život što ga provode francuski svećenici?! Nisu li među njima neki, koji idu svojim vlastitim župljanima u nadnicu za poljske poslove, da zarade koricu kruha. I eto, po vanjštini ove bijedne, nelijepe pojave, ti svećenici Božji pjevaju u euharistijskoj procesiji u Lourdesu zanosno i oduševljeno, puni ushićenja i ljubavi, uzvišene euharistijske himne.« (Dnevnik 21. kolovoza 1924.) Takvih je svećenika nadničara i kod nas bilo iza Drugog svjetskog rata.

Merz je Božji čovjek. Sav je ispunjen Bogom i nadnaravnim idealima. On je gledajući i poznavajući utjecaj svećenstva na omladinu i sav katolički život u Francuskoj htio tako nešto učiniti, presaditi na naš kler, a preko njega na našu omladinu i uopće na katoličku životnu orijentaciju. Htio je u Hrvatskoj regenerirati duhovnu snagu, koja je trebala samo primjerni poticaj — bilo je njegovo duboko uvjerenje.

Kler treba osloboditi od posvjetovnjačenja ... kler se treba crkveno orijentirati. U svim perspektivama života, u svim okolnostima svećenstvo se treba držati papinskih enciklika, odredaba i direktiva. To je za svećenstvo najbolja orijentacija, jer je duhovna, crkvena. Tako preko klera ponajprije i preko njega duhovno osvježene omladine, preko laika, da se izrazimo njegovim i koncilskim terminom, mora crkveni duh prodirati u široke krugove vjernika.

No svećenik — valjan, prožet Božjim duhom — mora biti vođa svega toga zbivanja — ne teoretski, već egzistencijalno, životno. To je osnovna funkcija svećenstva, koje prije svega treba proživljavati svet život. Tako će hijerarhijsko prvenstvo svećenika — i samo tako — pred laicima imati svoj nedvojbeni uspjeh. U tom će smislu prvotni položaj svećenika biti osiguran ne samo pravno, već duhovno, nadnaravno, milosno: egzistencijalno. To je vječno vrijedna, nikad dovoljno provedena misao, koju je Merz svakom prilikom naglašavao. (3.)

On će, povezujući ove misli s najboljim poznavocem papinskih enciklika biskupom Mahničem, pisati: »Mi vjerujemo da je kršćanin dignut u vrhunaravski red. Cijeli naš rad ide za vrhunaravskim ciljem: da se među ljudima stvori »katolička kultura«, koja je usmjerena prema tom vrhunaravskom cilju. Svećenstvo je vođa ove nadnaravne falange, a to je točno sadržano kasnije u riječima Pia XI: »U toj se nuždi katoličko svećenstvo ogleda za saveznicima. Takav saveznik svećenstva u obrani katoličke stvari jest obrazovani katolički laikat. Taj treba svećenstvu priskočiti u pomoć. Otkad postoji katolička Crkva, nikada se, možda, nije toliko osjećala kao danas, potreba za suradnjom između katoličkog laikata i svećenstva.« (4.)

To su suvremene koncilske misli, ali kod nas već davno naglašene: svet život svećenika mora imati utjecaj na katolike, laike, koji će Krista i njegovo Evanđelje unositi u znanost i umjetnost, u javni moral, u ljudske i međuljudske odnose. Preko svećenika odgojeni laici imaju promicati božanski gledane prohibitke svakog čovjeka, u svakom obliku ljudskog života, ljudskog društva. Da bude konkretniji naglasuje: «... polje se katoličkog rada otvara osobito u obitelji, gdje vrši dio dušobrižničke misi-

je, koju vrši svećenstvo na spašavanju duša.« (5.) (Dr Dragutin Kniewald: Dr Ivan Merz: Život i djelovanje, Zagreb, 1932. str. 149)

Merz će ovaj odnos svećenika i laika apostrofirati Mahničevim riječima: »Laiku se, koji nije dovoljno obrazovan u filozofskoj i teološkoj struci, nameće dužnost da

ti, koliko osobe koje ostavljaju neizbrisiv trag u svojoj okolini.« (6.)

Na Merza je duboko djelovao slučaj koji je doživio u svibnju 1920. godine u St. Gabrielu, kada je sedamnaestorici novozaređenih svećenika-misionara bila upravljena riječ, misao propovijedi: »Propovjednik im je održao propovijed o žrtvama, koje ih će-

Stovatelji Ivana Merza na proslavi 90. obljetnice Ivanova rođenja

u pitanjima načelne naravi, napose ukoliko se odnose na vjeru, traži savjet onih koji su teološku struku ex professo učili i koji su pozvani da autoritativno tumače riječ objavljenog Božjeg nauka...« i još nešto, ali naglasimo već za ono vrijeme: »ne spada na svećenika kao takvog, kao službenika Isusa Krista, da se bavi politikom, da upravlja političkim strankama, da bude politički vođa.« (Kniewald: Dr Ivan Merz: Život i djelovanje, Zagreb 1932. str. 149.)

Da naše vegetirajuće kršćanstvo dobije nove snage, poleta i životnog sadržaja, treba prije svega kler sveto živjeti... »Kristovu vjeru treba štiti u Crkvi i izvan nje. Same propovijedi neće toliko djelova-

kaju iza oceana i o uzoru misionara Isusa Krista, koji mora živjeti u njima, ako hoće učiniti herojsko djelo: ostaviti domovinu i roditelje i poći u tuđinu propovijedati Evandelje i ondje umrijeti. (7.)

Kada bismo mi dolje (u Hrvatskoj) imali misionara, silno bi se raširilo herojsko shvaćanje kršćanstva.« Pa nastavlja u svojim bilješkama specijalno za naše prilike: »Secesija »žutih« svećenika bi se tada tom istom narodu, kad bi se usporedila s herojima kršćanstva, pokazala u pravom svijetlu. Blago narodu koji rađa misionare.« (6. svibnja 1920.)

Tako je Merz gledao na svećenički poziv. To je nešto božanski uzvišeno, što je potre-

bno pretvoriti u zbilju. Samo ćemo tako imati prave vođe vjere. Narod neće lutati, neće se sablažnjavati, već slijediti svetost svećenika. No i još nešto: sam će sticati posvećenje.

Merz je bio karakter koji nije »dijelio lekcije«, već koji se s tim mislima o svećeništvu sam izgrađivao. To je pokazivao više njegov život nego napisane riječi. Tako je on postao velikan duhovnog života, duhovnog posvećenja. Jednostavno: Božji velikan.

Nemamo li štošta naučiti od njega i još više: U mnogočemu ga nasljedovati?

1. Dekret II Vatikanskog Koncila o službi i životu svećenika (prezbitera) veli: »slično i prezbiteri — posvećeni pomazanjem Duha Svetoga i od Krista poslani — u samima sebi mrtve djela puti i posve se daju na službu ljudima i tako, snagom svetosti kojom ih je Krist obdario, mogu napredovati do savršena čovjeka«. (Br. 12)

2. Deklaracija o kršćanskom odgoju ove će Merčeve misli svojim riječima samo potvrditi: »Sveti Sabor proglašuje da djeca i mladež imaju pravo na posebnu pomoć da bi ispravnom savješću mogli prosuđivati moralne vrednote i prihvatiti ih osobnom odlukom, kao i na to, da sve savršenije upoznaju i ljube Boga. (br. 1)

3. Drugi će Vatikanski naglasiti: »Svećenici se Novog saveza doduše po svom zvanju i po svojem ređenju na neki način odabiru unutar Božjega naroda, ali ne da se odijele bilo od njega bilo od ikoga čo-

vjeka nego da se sasvim posvete djelu za koje ih Gospodin uzima.« (Presb, ord. br. 3)

4. Dekret o Apostolatu laika: »Apostolat laika koji proizlazi već iz samog njihovog poziva, nikad ne smije u Crkvi izostati... Naše vrijeme ne zahtjeva manju revnost laika, štoviše, današnje prilike iziskuju da njihov apostolat bude intenzivniji i prostraniji.

5. Laici svoj mnogostruki apostolat izvrsavaju u Crkvi i u svijetu. U jednom i u drugom slučaju otvorena su im različita polja apostolske djelatnosti. Ovdje želimo spomenuti samo glavna: crkvene zajednice, obitelji, omladina, društvena sredina, nacionalne i međunarodne organizacije. Budući da u naše dane žene sve više i više djeluju u cjelokupnom društvenom životu, veoma je važno da se proširi njihovo sudjelovanje i na raznovrsnim područjima apostolata Crkve.« (Dekret o laicima br. 9)

6. Željena obnova čitave Crkve velikim dijelom ovisi o svećeničkoj službi koju oživljava Kristov Duh, toga je svjestan ovaj sveti Sabor. Stoga ističe odlučnu ulogu valjanog odgoja svećenika.« (Dekret Presb. ord. — Uvod)

7. Misionar »Životom doista evanđeoskim, velikom postojanošću, strpljivošću, dobrotom, iskrenom ljubavlju neka sve doći za svoga Gospodina, ako je nužno sve do prolijevanja krvi. Molit će od Boga hrabrost i snagu da upozna kako se obilna radost nalazi u mnogom podnašanju nevolje i krajnjeg siromaštva.« (Ad gentes br. 24)

Dr Josip Kribl

MERZ I KATOLIČKA AKCIJA

Odgovarajući 1925. godine u jednoj anketi na pitanje kojemu se staležu misli posvetiti, dr Merz odgovara: »profesor«. Na pitanje zašto, dodaje: »Jer se najviše može raditi za Katoličku Akciju«.

Upravo iste godine kad se Merz vratio u Zagreb i počeo djelovati kao profesor na nadbiskupskoj gimnaziji g. 1922., objavljuje papa Pio XI encikliku »UBI ARCANO DEI« o Katoličkoj Akciji. Godinu dana kasnije katolički episkopat kraljevine SHS u svojoj pastirskoj poslanici ističe važnost

i preporuča provedbu Katoličke Akcije u našim krajevima.

Cim je Enciklika bila objavljena, Merz se prihvatio posla i počeo provoditi u djelo ono što je Papa želio. Katoličku Akciju naziva »suvremenom manifestacijom djelatnosti Duha Svetoga u Crkvi« i izdaje brošuru u kojoj tumači smisao i zadatke Katoličke Akcije.

Katolička je Akcija, veli Merz, sudjelovanje laikata u hijerarhijskom apostolatu Crkve. Cilj joj je socijalno kraljevstvo Isusa Krista, čime se ostvaruju preduvjeti da

čovjek bolje uzljubi Boga i tako postigne svoju konačnu svrhu.

Sredstva kojima se služi jasno su određena:

- odgoj volje prema crkvenim načelima
- izobrazba uma filozofsko-teološkim studijem
- socijalna izobrazba.

Vanjsko promicanje Kristova Kraljevstva temelji se na proučavanju i promica-

katolika najčasniji naziv »filius Petri« — sin sv. Petra. U već spomenutoj anketi, na pitanje »Zašto ljubim Katoličku Crkvu i Svetog Oca Papu?« — Merz odgovara: »Jer u njoj vidim jasnu sliku preljubljenog Spasitelja i Boga Isusa, a u Svetom Ocu Papi pod prilikom čovjeka vidim Boga svoga i Gospoda svoga.«

On je bio čisti katolik, katolik s Papom i za Papu. Još kao maturant bilježi u svoj

VIS »Palma« na proslavi 90. obljetnice rođenja Ivana Merza

nju svih papinskih enciklika i uputa mjesnih biskupa. Po Katoličkoj Akciji Crkvi se Božjoj krći put u svjetovno društvo. Crkva preko nje širi unutrašnje Kraljevstvo Božje, Kraljevstvo milosti, i tako pripravlja duše za Kraljevstvo slave kojemu moraju težiti sva ljudska nastojanja.

No da bismo razumjeli Merčevu neumornu revnost na sprovođenju Katoličke Akcije u Crkvi među Hrvatima, moramo prije svega naglasiti »rimsku orijentaciju« njegova javnog života i djelovanja. Uz naslov »Božjeg djeteta« čini se Merzu za svakog

dnevnik: »Treba priznati **duhovni autoritet** jer bez autoriteta nema sloge.« Duhovni autoritet je ona magična sila koja će mladog profesora i doktora filozofije učiniti najodanijim sinom Katoličke Crkve. Postat će apostol ideje spasenja i jedinstva kroz Krista koji živi ne samo u Euharistiji nego i u svakoj intelektualnoj i vjerskoj zamisli rimskoga Biskupa. On shvaća od kolike je presudne važnosti u hrvatskom katolicizmu ideja rimske Crkve i rimskog Pape, te sav izgara za tu ideju. »Jedna je od bitnih karakteristika svakog rimskog katolika«,

piše Merz, »da ljubi Svetog Oca Papu, i da sve svoje misli i sva svoja djela ravna prema odredbama i željama njegovim. Rimski je Papa vidljivi Krist među ljudima, zaručnik sveopće Crkve. U uzburkanom moru zabluda i strasti koje tresu čovječanstvom, Petrova je Stolica »sidro nade i luka spasa« ... Osobito mu je draga ova misao pape Pija X:

»Kad se ljubi Papa, ne zaustavlja se na diskusiji o onom što on savjetuje ili traži, u ispitivanju dokle sigurno ide dužnost poslušnosti. Kad se ljubi Papa, ne prebacuje mu se da nije govorio dovoljno jasno, ne stavljaju se pod sumnju njegove naredbe jer, tobože, ne dolaze direktno od njega, nego od njegove okoline...«

U listu »Za vjeru i dom« Merz prihvaća uređivanje stalne rubrike pod naslovom »Vječni Rim«. Kao motto svojoj rubrici uzima i opet riječi Pija X:

»A koliko valja ljubiti Papu? Ne riječima niti jezikom, već djelom i istinom«. Kad se ljubi jedna osoba, to se u svemu nastoji prilagoditi njezinim mislima, izvršiti njezina htijenja, protumačiti njene želje. Ako želimo dokazati svoju ljubav prema Papi, potrebno je slušati ga.«

Cijele godine 1924. Merz neumorno studira Katoličku Akciju po papinskim dokumentima i objavljenom literaturi na stranim jezicima. U »Katoličkom tjedniku«, »Životu«, »Nedjelji« objavio je 13 članaka o Katoličkoj Akciji, a nebrojeno je puta o toj temi govorio u predavanjima, razgovorima i raspravama. Tokom slijedećih godina objavio je još 16 članaka o Katoličkoj Akciji po raznim listovima, a u gotovo svim svojim člancima, makar bili posvećeni i drugim temama, uvijek se dotiče Katoličke Akcije. Objavio je i knjižicu »Katolička Akcija«.

Merz nije pokušavao osnovati posebnu organizaciju Katoličke Akcije nego je nastojao da u već postojeća Katolička omladinska društva unesu njezine ideje i načela. Pri tome je nailazio i na otpore. Mnogi nisu shvaćali da može postojati jedna katolička organizacija koja istodobno ne bi bila i politički orijentirana. Osnovno je pitanje bilo hoće li vodstvo organizacije i načelno i praktički biti u rukama mjesnog biskupa,

ili će ono biti uporište kakve političke stranke.

Kad je 1923. godine osnovan Hrvatski Orlovski Savez (HOS), Merz je sastavio pismo koje je odbor HOS-a razaslao svim biskupima. U pismu se izjavljuje da će se Orlovski savez postaviti na temelje Katoličke Akcije. Ističe se potpuna ovisnost Orlovstva o biskupu, a rad će se odvijati prema načelima koja je Sveta Stolica postavila Katoličkoj Akciji.

Budući da su se u sukobima svi pozivali na Biskupa Mahnića, utemeljitelja Katoličkog pokreta u Hrvatskoj, Merz objavljuje članak pod naslovom »Mahničevim putem« u kojem među ostalim kaže:

»Sekularna pojava biskupa Mahnića ima za nas jedino stoga tu divovsku važnost što je Mahnić bio jeka Rima, trublja Papinstva, muž enciklika i silaba... Kada sustavno uspoređujemo izjave biskupa Mahnića o ulozi katoličkog laikata s odredbama i smjernicama Pija XI, dolazimo do uvjerenja da postoji takoreći potpuno suglasje između oba ova velika muža... Ovo nas ne smije iznenaditi jer je Mahnić bio tek trublja Lava XIII i Pija XI, a Pio XI nadograđuje na radu svojih prethodnika ... Zato su Mahnićeve smjernice takoreći identične s Katoličkom Akcijom Pija XI.«

U »Zlatnoj knjizi« koju je pripremio za hrvatske Orlove, Merz piše: »Omladina ima uvijek oči usmjerene prema Rimu gdje je svjetionik koji svojim zrakama obasjava svu zemlju... Zato se i obaziremo na one upute koje su zadnji Pape dali Katoličkoj Akciji, a napose omladinskom pokretu.«

Zadnjih dana svog života, u članku »iz povijesti Orlovstva«, Merz je ovako rezimirao nastojanje o provedbi Katoličke Akcije u nas:

»Otkako je hrvatsko Orlovstvo stalo osvajati naša sela, naše gradove i prodirati u naše škole, počelo se u našoj javnosti mnogo govoriti i pisati o Katoličkoj Akciji. Hrvatsko se Orlovstvo od svojih prvih početaka stavilo na stajalište Katoličke Akcije i olakšalo u javnosti put da je naša hijerarhija uzmogla provođenje cjelokupne Katoličke Akcije uzeti u svoje ruke.«

Dr Stanislav Vitković

A) ŽIVOTOPIS DRA IVANA MERZA

I. HISTORIJSKE ČINJENICE

Član 1.

Sluga Božji dr. Ivan Merz rodio se u Banjoj Luci (biskupija Banja Luka) 16. prosinca (XII.) 1896. Njegov otac Mavro bio je tada glavar željezničke postaje Banjaluka—Grad. Bio je vojnički časnik, i kao takav bio je dodijeljen za vrijeme rata upravi vojne željeznice Banjaluka—Doberlin.

Majka mu se zvala Terezija rođ. Mersch. Majka je rođena Židovka. Oboje roditelja bili su rimokatoličke vjere.

Krstio ga je u roditeljskoj kući vojni svećenik Petar Andrassy na blagdan Svijetnice 2. veljače (II.) 1897.

Kod sv. krštenja kumovao mu je očev brat Georg Merz kojega je zastupao nadporučnik Robert Kautz. Po kumu i zastupniku dobio je Ivan još i imena Đuro i Robert.

Ivan je bio jedinač u roditelja.

Član 2.

Ivan je odrastao u roditeljskom domu u Banjoj Luci. Roditelji su ga odgajali »čestito«, t. j. prema načelima relativno liberalnog humanizma.

Pod utjecajem Ivanovim počeli su kasnije živjeti ozbiljnim kršćanskim životom. O tom će biti više govora u čl. 38.

Član 3.

Iako u roditeljskom domu nije bilo dubljeg vjerskog života, ipak su naučili maloga Ivana moliti se svako jutro i svaku večer.

Slali su ga u Zabavište CČ.SS. Predragocjene Krvi Isusove. Tu je Ivan primio i prvi glazbeni odgoj. U malog Ivana rano se zamjećuje plemeniti osjećaj prema siromasima.

Vrlo je u njega izrazit osjećaj dužnosti.

Ljubav i finoća prema roditeljima pokazuje se također u načinu kako Ivan ispravlja svoje dječje pogreške, ili kako roditelje moli za oprostjenje.

Još se više pokazuje pozitivnim činima pažnje i ljubavi, tako na pr.:

Jednom je na majčin imendan sa svom ozbiljnošću tražio od oca da izvjesi barjak, jer je vidio, da ga otac, kao glavar stanice, izvješava na »carev dan«: »... pa kad kuću kitimo barjakom na »carevdan«, onda treba da je kitimo pogotovo na majčin dan.«

Član 4.

Prvi i četvrti razred pučke škole polazio je Ivan u Banjoj Luci, a drugi i treći razred u Prijedoru, kamo mu je otac bio neko vrijeme premješten. — Njegov vjeroučitelj u Banjoj Luci (vlč. g. Kaurinović) znao je kazati majci, da mali Ivan treba da postane svećenik, jer da od svih svojih školskih drugova najbolje znade vjeronauk.

Prvu sv. Pričest primio je Ivan u 10. godini 22. travnja 1906. — Spomen slika prve sv. Pricesti visjela je do konca Ivanova života nad njegovim pisaćim stolom.

Iduće godine na Duhove podijelio mu je sakrament sv. Potvrde banjalučki biskup fra Marković. Na sv. Potvrdi dobio je ime Viktor, prema imenu kuma na sv. Potvrdi, nadporučnika Viktora Honiga.

Ivan Merz — djetinjstvo

Član 5.

U rujnu 1906. pošao je Ivan u realku u Banjoj Luci. Napredovao je vrlo dobro u svim predmetima. Samo se profesor risanja, inače prijatelj njegovog oca, nešto tužio na nj. Kad mu je to majka rekla, priznao joj je da ga risanje vrlo zanima, ali da ne vidi na ploču, da mu je često sve tamno, da drugove oko sebe vidi dvostruko i da osjeća boli u čelu kada čita.

Od toga je trpio kroz čitav svoj život i to je vjerojatno bio kasnije korjen njegove bolesti, kojoj je konačno i podlegao. I premda je cijeloga svog života trpio na očima, ipak je odlično svladao ne samo svoj službeni studij i svoj kasniji obilni javni rad, nego i toliki privatni književni rad i privatnu korespondenciju. Bila je to trajna i neprestana žrtva njegova života u radu za Boga, sv. Crkvu i hrvatski narod, o kojoj nije nikome govorio. Povjerio bi je samo svojem dnevniku kad bi je preteško osjećao ...

Član 6.

Ivan je bio tjelesno dobro razvijen, osim poteškoća s očima i povremenih nepravilnosti s bolima u sinusima bio je zdrav i krepak. Vozio je dvokolicu i znao ju je prema potrebi spretno popraviti. Volio se sanjkati i sklizati na ledu. Rado je igrao tenis, rijetko nogomet. Gimnasticirao je s drugovima na spravama i dobro igrao šah. Bio je kao učenik srednje

škole miran i ozbiljan, ali veselog temperamenta i dru-ževnog karaktera.

Povrh školskih predmeta učio je violinu i glasovir, engleski i francuski jezik. Jezike je učio lagano i brzo je napredovao u učenju. Rado je risao i crtao zgodne portrete i karikature.

Prof. Danica Lattas, kojoj je Ivan u nižim razredima dolazio na satove iz francuskoga jezika, isticala je u svojim uspomenama njegovu čednost, marljivost i nada-renost. Činilo joj se samo, da je preozbiljan za svoju dob. Njegove drugove vidjela je često na ulici u veseloj igri. Ivana nije bilo bilo među njima.

Član 7.

Te pozitivne osobnosti Ivanova karaktera cijenili su i njegovi drugovi i njegovi profesori. Izabrali su ga, među ostalim, da francuskim jezikom pozdravi odličnog gosta iz Pariza, profesora Blondela, kad je posjetio njihov zavod.

Ivan, je, međutim, već u ranim godinama kritički promatrao i svoje drugove i svoje nastavnike, a najviše sama sebe. On je vrlo rano razlikovao dobro i zlo. U školi mu se mnogo toga nije sviđalo ni kod nastavnika ni kod drugova.

Ispravno je prosuđivao i predavanja i vladanje nekih liberalno orijentiranih profesora. Počitanje ga je zadržavalo, da im se javno usprotivi, ali pred drugovima je znao javno pokazati svoje negodovanje. Još deset godina kasnije tužio se u dnevniku: »Utuvili su mi u glavu toliko laži, da ih se možda još ni sada nisam otrešao.« Kritički je pro-

Ivan kao maturant

matrao, kako stariji i pretpostavljeni jedno govore i uče, a drugo, često i protivno, čine. I to je bio jedan od uzroka, što je u doba puberteta oslabila njegova pobožnost, što je za neko vrijeme prestao polaziti i na sastanke marijine kongregacije, kojoj je bio pristupio.

U životu Ivanovu započele su prve proljetne oluje, koje će većom ili manjom žestinom bijesniti u doba mladenačkoga dozrijevanja, da očiste atmosferu njegove unutrašnjosti za kasnija vrhunaravna zbivanja.

Član 8.

Ivan je kritički promatrao i svoje drugove, te prema svojim načelima postupao. Premda je u VII. razredu realke slavio načelo Francuske revolucije: Sloboda, bratstvo, jednakost, ipak je to načelo tumačio na svoj način. Njegovi drugovi spominju kako je neobičnim mirom suzbijao nasrtaje slobodarskih drugova, koji su mu predbacivali da ne razumije napredak vremena. Ing. g. Božo Jović, Ivanov nešto mlađi drug, kaže da ga nitko nije mogao tako uvjeriti o vrhunaravnoj koristi redovničkog zvanja njegove braće za narod, kao Ivan.

Član 9.

Ivan je kritički promatrao i sama sebe, svoje misli, čuvstva, riječi i djela.

Iz dnevnika se razabire kako ga je savjest prekoravala što je zadao riječ da će drugima izraditi zadaću za ispit zrelosti prije nego sebi.

Iz dnevnika se također razabire, kako ga je savjest prekoravala kad je s drugovima išao na koju dačku pustolovinu: »poštenje ide preko svega«.

Čini se da te svoje neugodne dojmove u vezi s drugovima nije pred njima mnogo pokazivao.

Član 10.

Volio je društvo i drugove, no ne zato da ih upotrijebi za sebe i svoju zabavu ili da se među njima istakne, već da i on svoj dio doprinese općoj radosti i zajedničkom napredku u školi i izvan nje.

U neugodnostima svojoj bi savjesti udovoljavao tako da bi se s tihom nevoljkošću povukao postrance, iako se znao i otvoreno usprotiviti.

Ivana su svi drugovi voljeli zbog njegova dobra odgoja, zbog njegova mila bića i uslužnosti. Osim toga bio je najmlađi među drugovima.

Član 11.

Da kasniji vođa i apostol hrvatske katoličke mladeži uzmogne bolje razumjeti, savjetovati i voditi omladinu u vrlo osjetljivim pitanjima mladenačke ljubavi po: Božjoj Providnosti, i Ivan je proživio mladenačku ljubav. U svojoj 16-stoj godini upoznao je u obiteljskom ophođenju darovitu i lijepu kćer šumarskog savjetnika. S njome se često sa-

stajao, skupa bi čitali i razgovarali o književnosti i povijesti. Ivan ju je vrlo cijenio i baš zato zavolio, a nagoniska bi uzbuđenja svjesno svladavao, stideći se sam sebe ako bi mu se požuda prema njoj pojavila.

No ta sirota djevojka nije bila baš tako idealna kako je Ivan mislio. Razočarana nepoštenjem jednog svog »obožavatelja«, očajala je i otrovala se u Travniku 1913. Ni vlastita majka nije slutila kako će Ivana potresti vijest o toj smrti.

Član 12.

Ta je smrt za Ivana bila »prijelom«, kako on govori u svom Dnevniku. Taj »prijelom« bio je ne samo ozbiljnije gledanje na ljubav, nego i na život uopće.

U prvo vrijeme iza te smrti ostao je u duši teško potišten, no tu potištenost nije izvana mnogo pokazivao.

Postepeno se dizao sve dublje shvaćajući smisao života u vjeri. Imao je dosta poteškoća i od toga što je u vjeri bio premalo poučen. »Da je ovdje kakav naobražen ispovjednik, da mu se povjerim!« (D. 30. VIII. 1914.).

Potpuno se smirio tek izvanrednim utjecajem Marijinim u Lourdesu i zavjetom vječne čistoće kako će se to kasnije vidjeti.

Član 13.

Na unutrašnji preobražaj Ivanov djelovao je svojim pozitivnim religioznim utjecajem njegov profesor u realci dr. Ljubo Maraković. Bio je on profesor književnosti, katolički orijentiran i literarni kritičar. Upućivao je svoje učenike na dobro, širio im duševno obzorje narodnim i socijalnim osjećajima, rasplamćivao njihova srca na požrtvornost za opće dobro. Kod ocjenjivanja književnih djela upućivao ih je na sustavan rad, na sredstva i načine osobne izgradnje značaja, kao na primjer na pisanje dnevnika. Uplivu i poticaju prof. Marakovića zahvaljuje Ivan pisanje svoga dnevnika, koji je počeo pisati 27. II. 1914.

Član 14.

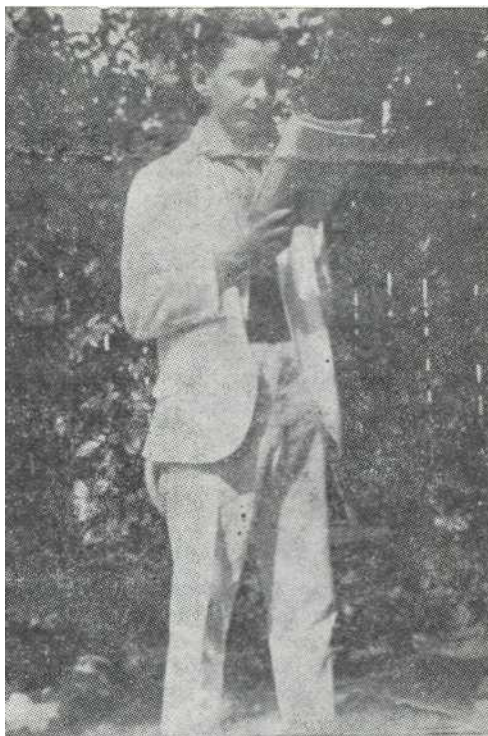
Prva faza religioznoga razvoja dra I. Merza imade literarno-estetsko obilježje. Životni nazor i »poezija života« isprepleću se nekako jedno u drugo. Ovo doba svojega životnog razvitka označio je kasnije Ivan kao »estetski katolicizam«. Za rata, na fronti, zatim u Beču i napose u Parizu okanio se Ivan »estetsko-literarnog« gledanja na svijet i počeo je promatrati život, kakav je u stvarnosti, to jest u zamisli Spasiteljevoj.

No kako je literatura, koju je prof. Maraković davao Ivanu, bila prožeta katoličkim duhom, a katolički literarni časopis »Der Gral« u god. 1914. uoči svjetskog Euharistijskog kongresa u Beču, bio je uređen u duhu presv. Euharistije, počeo se Ivan pomalo približavati presv. Euharistiji.

Ipak, trebalo je dugo vremena, da Ivan osjeti nebeski okus ove Božanske hrane i da mu Presv. Euharistija postane »panis quotidianus supersubstantialis«.

Član 15.

Srednju školu završio je Ivan ispitom zrelosti, koji je položio s odlikom. Trebalo se sada odlučiti, koje će zvanje izabrati. Naravskih darova imao je Ivan za mnoga zvanja. Tko bi ga gledao, kako spretno popravlja dvokolicu ili pravi nacрте, mogao bi pomisliti: bit će dobar inženjer. Kad bi ga vidjeli gdje spretno vježba na spravama ili ponosno jaši na konju, rekli bi: rođen je za časnika. Kad bi ga slušali, kako kritizira pisce ili prosuđuje filozofe, rekli bi: bit će izvrstan profesor. Njegov vjeroučitelj u pučkoj školi rekao je majci: »Hans će biti dobar svećenik.« Svestrano nadaren imao je Ivan široki izbor. No srce ga je vuklo za onim, što mu se najviše svidjelo u mladosti: želio je postati profesor, odgojitelj i prijatelj mladeži. Bio je to blagotvorni utjecaj profesora — vođe dra Marakovića, čiji mu je primjer uzornoga nastavnika posijao u srce

Ivan kao srednjoškolač

klicu želje za njegovim zvanjem. To je i najviše odgovaralo Ivanovim sposobnostima: velikoj duševnoj nadarenosti, jakoj radinosti, fino istančanom ukusu, te ljubavi za umjetnost i mladež. Trebalo je, doduše, u tu svrhu još položiti ispit iz latinskoga jezika, koji nije učio u realci. No to se on nadao lako svladati. Da ga roditelji radije puste na sveučilište, nastojao je, da ispit zrelosti položi s odličnim uspjehom.

»Hoću da živim za svoju milu struku, pa makar bio vječni siromah, a ne gnjaviti se mašinalnim radom, zasluživati novaca i kao vrlopoštovani stručnjak dizati nos, držati se pametnim, ozbiljnim i uzvišenim, kad to nisam... Živila umjetnost!« Tako osjeća Ivan za vrijeme pripreve na ispit zrelosti i stvara odluke za budućnost (D. 17. VI. 1914.)

No Ivan snuje, a roditelji određuju.

Član 16.

Roditelji, napose majka, željeli su, da se Ivan posveti vojničkom staležu kao i otac. Nadali su se, da bi se Ivan po svojim lijepim sposobnostima mogao visoko uzdići u vojnom stožeru. Osim toga kao vojnički časnik ne bi morao mnogo čitati, i ta bi okolnost bila povoljna za njegove slabe oči. Povrh toga god. 1914. buknuo je prvi svjetski rat, pa bi Ivan morao naskoro na stavnju, pa na frontu. Polaskom u vojnu akademiju to bi se zateglo,

dok rat svrši. Zato roditelji odluče, da Ivana pošalju na vojnu akademiju u Bečko Novo Mjesto.

Za Ivana bila je to velika žrtva. Poslušao je ipak roditelje, da ih ne ožalosti. Otpuče onamo 12. IX. 1914. Sjajno položi prijemni ispit i bude primljen među pitomce. Kako se osjećao u vojnoj akademiji napisao je u Dnevniku:

»Stupio sam u vojnu akademiju, znači, da moram postati dobar vojnik. No sa mnom je to sasvim drugačije. Volju za vojništvo nikad nisam imao, ali da olakšam roditeljima život, stupio sam ovamo ... Ovdje nisu pravi vojnici...

Dr. M. Klarić

IZ DNEVNIKA IVANA MERZA

(Izvide donosimo u izvornom pisanom tekstu)

SMRTI U OČI

Seewiesen, 17. XII. 1916.

Uvjeren sam, da sve imade svoju svrhu, i ovaj rat i moje male patnje. Kroz bol čovjek sve vidi drugačije i dublje razumije gorku riječ: Tu misao mi potvrđuje Kempenac (De im. Ch. II. 12): »Ecce in cruce totum constat, et in moriendo totum iacet«¹ i osim

¹ »Evo, sve se sastoji u križu i sve ovisi o umiranju (samomu sebi)«. 20

tođa mnoga mjesta iz Evandjelja, kao na pr. Luk. 9, 23: »A svima je govorio: tko hoće da ide za mnom, neka se odreće sebe i uzme križ svoj svaki dan i ide za mnom!« Isto i one dirljive riječi: »Reče mu Isus: lisice imaju jame i ptice nebeske gnijezda, a Sin čovječji nema gdje da zakloni glave (Lk. 9, 58.). Koliko me ove riječi sjećaju na ovo ratno doba, gdje ljudi toliko trpe, a ne bi moralo biti. Sve je to zbog loših ljudi, koji uskraćuju noćište, koji produžuju rat. Meni se čini, da bi to moralo uvijek biti, jer Hrist kaže: »tollat crucem suam quoditue« i u neprestanoj muci i trpnji se sastoji mysterium ovog života. Da, lahko je meni to govoriti u toploj sobi, pun novaca i nakrcan hranom, a život znači ono nevidljivo duševno, bez ičega prolaznoga. »I reče im: ništa ne uzimajte na put, ništa, ni torbe, ni kruha, ni novaca, niti imajte po dvije haljine!« (Lk. 9, 3.). Jest, bol je srž života, ona njima vlada, ona je začetnica religije. Gdje nje nema, možemo biti uvjereni, da pravoga života nema. Bol, ta tako obična riječ, znači: nemati hljeba, biti bolestan, biti u vječnoj smrtnoj opasnosti, nositi silan teret, biti nepravedno zapostavljen i kažnjen; sve je to bol, sve ovo stvara historiju i iza raznih duševnih trzavica opet se jedan dio čovječanstva vraća k istinitom putu. Većina čovječanstva trpi; jednom više, drugi put opet manje; ali trpnja je uvijek. Jest, život, trpnja, govori, da tijelo nije ništa, i da će doći grob, pa instinktivno ljudi osjećaju, da s tim dolazi i naplata. A baš ljudi, koji su trpjeli, najbolje će znati, šta je to bol, patnja. Grobna je to stvar. Njih je već strah ovog trpljenja na ovom svijetu, a kamoli kad misle na one silne muke u čistištu ili čak u paklu. Da, čudno zvuče ove riječi onome, koji nije nikada osjetio dugotrajne boli, koja mu ni u snu ne da mira i uvijek ga proganja kano kob. Da, čovjeka, koji bi se htio poput Prometeja da odreće poštivanja one više sile, nesmiljeno ovo trpljenje i živa svijest o drugom životu baca nazad religiji.«

»Zingarella, 19. V. 1917.

Vele, da će noćas početi velika vatra na Talijane, da ih zavaraju, pa da oni ova-mo povuku vojsku. Noćas su Talijani na desnom krilu oteli neko brdo; kroz cijelu noć se čula daleka topovska vatra, tutnji u daljini, kao da je tamo negdje nekakova kuglana, pa se muklo i nepravilno koturanje čuje.«

»Zingarella, 6. VI. 1917.

Već češće pronasaju ranjenike. Najviše djeluju mine; raznesu i ozlijede gadno. Aeroplana je mnogo; geleri frcaju oko glave. Uz to Talijan teškim kalibrom puca na put.«

»Zingarella, 12. VI. 1917.

Subotu u noći vodio sam 2 kompanije 14. pukovnije od Malge Cime. Momci umorni od puta jedva se smjeste, kad moradoše, kako kasnije saznadoh, dalje na Monte Formo. Pred zoru se vratih, kad li nakon jednog sata kroz san čujem pucanje i zvižduk topovskih taneta. Talijan započeo malu bubnjarsku vatru; granate eksplodiraju pokraj naših baraka. S momcima se došuljah do Regiments-komande i svuda se dobro razabirala eksplozija zračnih torpeda, koja je tresla zemljom. Silna galama, buka, zvižduk, prasak. Svi mogući tonovi, na kojima se vrug u obijesti balancirao, kao na kakovoj glumi. Kako sam se prekjučer iza pregledbe straže vraćao natrag Regimentskomandi te uletio u baraku, gdje je bio Dervišević, govorio mi je otegnutim glasom: »Ne bojim se ja, brate, nimalo. Pa neka me pogodi. Na Soči sam se Bogu molio, neka ne prometne; ne može se čovječje trpiti i nositi menjaža, gdje je na njoj više blata nego što je sama teška. Žao je meni tako mladih, kao što si ti. Ej, sretan put, uzdaj se u Boga, pa se ne boj.«

»Zingarella, 18. VI. 1917.

Bi velika vatra i sunce potamnjuje. Gruva na Monte Zebio, prozor se tresu od silnih mina. Od vedra dana nastalo tmurno. Kroz dolinu — Strassensperre — se polako povlači magla i prekriva sve. 7 s. Eto poslije pucnjave i kiše...«

Ivan u Bečkom Novom Mjestu

»Zingarella, 20. VI. 1917.

S uzvišenog mjesta — iznad Regimentskomande — promatrao sam bubnjarsku vatru na Monte Zebio. Zemlja vrije, u cijeloj jednoj pruži se dižu mlazovi dima, bijeli, tamno-crveni, crvenkasti. Neprestano, sve na drugim mjestima, šikne u vis taj mlaz. Onda koja granata doleti iza linije, zapraši i digne crni mlaz. Buka grozna u raznim niancama. Od pucnjave mi prozori popucaše. Aeroplani su dolazili kao kakova mornarica, dostojanstveno, u određenom redu — »schachbrettformig«. Iznad nas se ra-zidoše i bacahu bijele bombe. Jedna je pala kojih 100 koraka od nas, potresla zemlju i digla ogromni crni oblak dima. C'est la vie; c'est l'histoire.«

»Zingarella, 26. VI. 1917.

Jučer popodne oko 4 sata krenuh ovdje na C. de Campo Verde. Odozgo se vidjela talijanska bojna pruga i bijeli dim granata, koje oko nje eksplodiraju. Kod divizije primih srebrene kolajne, da ih nosim u Baitle, III. Korpsu, jer car onamo dolazi, pa će sam odlikovati momke. Oko divizije je vreva; automobili, konji, kola, topovska municija, zveka žice i frka strojeva za lagumanje. Transporti ranjenih Talijana (s Porta Lepozze) u kacigama. Razderani i krvavi. Ima fakina i lijepih kulturnih ljudi, lijepo obrijane crne brade. — Mysterium crucis... Sa kote 1949 je krasan vidik u dolinu; 800 m. dubine pod nama; smrekova i bukova šuma; trava, cvijeće i svakojako lišće. Čovjeku od miline srce zadržće, kad iza duga vremena vidi opet ovakav lijep kraj. Siđosmo dolje u dolinu Asse i onda na Baitle. Vratismo se danas u 10 s. pr. podne preko Ghartela (cijeli grad) i kote 981, kroz Galvaisoru, kući.«

»Monte Rasta, 9. IX. 1917.

Poruku o miru, što ju je Papa upravio na narode, koji ratuju, ne će imati nikakva uspjeha, jer On nema danas nikakve vlasti nad njima. Prije je to bilo drugačije... jer su narodi, jedinstveni u vjeri, imali u nj povjerenje. Današnji Papa ide tražom svojih prethodnika, jer stoji iznad svih naroda i svakomu daje njegovo pravo. No Papine riječi padaju danas na neplodno tlo, jer svaka država slijedi svoje zasebne interese i ne će ni da čuje o zajedničkim kulturnim težnjama. Danas su sve države demoralizo-vane u tom pravcu, misle, da će samo moć i sila donijeti mir, a velike misli da su beskorisne. Upravo sad vidimo, kako je potrebno, da Papinstvo ima svoju slobodnu državu, da uzmogne kosmopolitski djelovati, jer evo, kako je sada, razara talijanska cenzura pravedne interese ostalih naroda. Danas postoje dva puta da se dođe do mira: silom, t. j. da jedna stranka koja ratuje, bude prisiljena da sklopi mir, ili... (revolucijom), jer, kako su danas raspoložene države, mogu samo ekspanzivni nacionalni interesi nešto postići, a prijedlozi ili internacionalne konferencije o miru nisu drugo nego utopija... (pismo ocu).

»Monte Rasta, 20. IX. 1917.

Na osamnaestog izjutra pucalo je talijansko topništvo. Bili smo 4 sata u kaverni. Porušilo nekoliko kućica. Noćas, oko ponoći, zagalamiše: Alarm, Talijani »forikuju!« Eto, već su tu! Nasta gungula već sam ih u fantaziji vidio, gdje se veru preko bedema. Sada će i ovamo. Kada ja van, a momci se poredali i čekaju. Pitam. Straža veli: »Lampa zasvijetli, a jedni se bacaju nider, a drugi lete naprijed.« Gledamo, bacamo »Leuchtrakete«, »feldwacha« se povrati i ne bi ništa Ovih dana, vele, da ćemo na Soču!«

»Monte Rasta, 26. IX. 1917.

Malo prije gledah, kako se jedan naš zračnik ruši. Ponajprije se vidio dim, onda planu žuta vatra, a on je okomito jurio dolje ostavljajući za sobom bijeli dim. Pao je usred Asiaga, pokraj manje crkve, odakle se još dugo iza toga dizao dim. Vele, da su ljudi vidjeli u zraku, »kao da pada fez«. Brzo iza toga su se zaprašile dvije maskirane ceste što vode u Asiago: sjeveroistočna i istočna. Automobili su dojurili u grad. Bile su to dvije snažne slike; dva mala excerpta iz svjetskoga rata. Zračnik što gori i čovjek što »poput feza pada«. Smrt i bol!«

»Feltre, 13. XI. 1917.

Pogubiše se spisi, pa valja iznova popisati najvažnije stvari. 25. u noći pri mjesecini prelaz preko Krna, koji bijaše snijegom pokriven. Sjajan paysage. Napušteni rovovi, puni hrane: hljeba, konzervi, vina. U časničkoj mensi bilo je šampanjca i drugih vrijednih stvari. Noć prospavamo na Krnu, i silaz u Kaporit (Karfreit). Stanovništvo pijano od veselja; jedna stara učiteljica pjeva. Nijemci provaljuju u kuće i ponašaju se poput pravih barbara. Preko Homeca Bergogne, Paskola, Molmenta u Torcento. Naša vojska nesmiljeno plijeni napušteni grad. Časnici se klatare po ljekarnama. Silno bogatstvo zemlje. Sira, kave, ulja, pirinča u izobilju.«

»Santa Maria, 18. XI. 1917.

Prekjučer se bio boj na Cornelli. Promatrao sam s kote 1093 kako naša artilerija lupa u brdo. Prije je nastala panika na cesti. Topovi udarahu u naš train; razruše jednu bateriju. Kapetan Huber je tada poginuo. Svijet misli na medalje, na čast pukovnije. Talijani, koji se htjedoše predati bijahu svi ubijeni. To ubijanje i mrcvarenje mi se gadi i gledajući na ovo, svi se apstraktni pojmovi (patriotizam, čast) gube. Ja volim čovječanstvo, volim male, nepoznate ljude, koji na svojim leđima nose sav teret historije.«

»Rocca, 17. XII. 1917.

Dva »dreissigera« pucaju već cijelo poslije podne — vele — na Monte Grappu. Cijelo se selo tresse, a vatra šikne iz Gola, da je upravo grozno. Trebala je sinoć započeti ofenziva na Italiju, no snijeg ju je pomeo. Noćas će — kažu — započeti. Naša je pukovnija već skoro mjesec dana na odmoru. Noćio sam u sijenu u hladnim sobama i učio sam pomalo talijanski. Misao mira — s Rusijom je primirje — nas drži. Zarobljenici nijesu više tako veseli i bezbrižni, kako što su s početka bili. Građani su u ovim zapadnim krajevima mnogo ponosniji nego li oko Toppa, gdje nas s vinom i jabukama dočekaju vičući »a Roma«.

»Rocca, 18. XII. 1917.

Noć bijaše mirna. Oko šest izjutra grmnu »dreissiger« i bubnjarska vatra za poče. Sve je ječilo. Otišao sam u Cismone postavljati Relais-Posten. Jedna mala talijanska granata zaletila se i pala oko 80 koraka od nas. Bilo je to na mostu, gdje se slijeva Cismone u Brentu. Cismon je sav razrušen. Dolovi se pušili i visoko u zraku kao da je lajalo više od hiljadu pasa: — iz daleka su pucali »dreissigeri.« Dolažahu zarobljenici, njih oko 800; slabašni ljudi, zakaljani žutom zemljom, vrlo potišteni. Naši su se ranjenici u istom stanju vukli za njima. Vele, da smo prodrli, ali izgubili mnogo ljudi; najviše od vlastitog topništva.«

»Homec, 27. X. 1917.

25. Prelaz preko Krna. Mjesecina obasjava sniježna brda. Talijani ostavili Km na vrat na nos. Magazine pune hrane, rublja, cipela; u »unterstandima« slikarski aparati i druge vrijedne stvari. Noćenje među »dekama«. Slijedeći dan silaz. Usput nalazimo topove, strojne puške, šampanjac, piliće, kave, sve stvari, koje su kod nas rijetkost. Sav put sa Krna do dolje pun je stvari, koje su ostavili Talijani bježeći. Na put k

Drežnicama, pa u Kobarit (Karfreit). Tu su cipele, kolone automobila, bicikli, puške, rasuti spisi, telefoni. Momci su jeli cijelo vrijeme, presvukli se, natrpali ruksake s hranom. Pjevaju. Na zarobljena kola smo potrpali ruksake, pa sada momci idu **bez** ičega.«

»Taracento, 30. X. 1917.

Bio je težak put. Kiša je pljuštala, a mostovi bijahu srušeni, tako, da moramo kroz močvarno tlo po noći gaziti. Očaj u tim časovima okuplja dušu čovječju. Iz jedne nezgode u drugu stupa vojnik. Noćili smo u Pascoli. Čudili smo se, da smo našli pi-rinča. Jučer ostasmo u Molmentu. Lijep gradić. Hrane i svih ostalih stvari u izobilju. Toliko toga u nas ni u mirno doba nema. Stanovnici su utekli, a naša vojska nesmiljeno robi. Zalazi u kuće, prevrće ormare, krevete i gleda, ne bi li što našla. Časnici se vuku po ljekarnama i traže alkohola. Grozota je gledati, kako bijelo rublje, crne hlače, strojevi za šivanje leže porazbacani. Mislim na svoje roditelje; kolika bi to bila nesreća, kad bi morali bježati od svoga doma, a sve ove malenkosti, koje je čovjek za toliko vremena pokupio, napustiti nesmiljenim vojnicima, koji u časovima pobjede poput zvijeri misle samo na se. Užasne slike!«

Ivan u I. svjetskom ratu

»Tagliamento, 5. XII. 1917.

Na trećeg u noći bio se boj na Tagliamentu. S istočne strane rijeke večerao je »Štab« pri vatri uz sjaj mjesečine. Čulo se puškaranje, lavež strojnih pušaka, prasak ručnih granata. Nato stiže zapovijed da se kreće i mi smo pri mjesečini prelazili preko mosta. Na ostrvu se zaustavimo i tu nas dočekaju šrapnele, koje su nas uz prasak i bljesak obasipale željezom. Ranjeno ih je dosta. Polegosmo svi uz željeznički bedem, no spavati ne mogosmo, jer su oni topovi s lijeve strane odviše točno gađali. I drugi dio mosta je četvrta osvojila. I mi nahrupi smo za njima.«

»Casara Bolzano, 14. II. 1918.

Društvo: rakija, vino, dim; to nije društvo za me. Bože moj, potnozi mi, da svladam samoga sebe!«

»Vilago blizu Feltre, 25. IV. 1917.

Imenovan sam za »Gasschutzofizira« kod II. Baona. Teško se uzdignuti nad ovaj svijet. No, čitajući talijanske ilustrovane listove, dolazi mi jasno pred oči sva tragika ovoga rata. Ta mentalitet Evrope je jedinstven! Države su jedna od druge razmjerno dobro odijelene, a kada gledamo austrijske, njemačke ili talijanske listove, vidjećemo, da su vrline i griješke podjednake. Kod raznih naroda je samo drugo odijelo. Talijani svuda slikaju, kako oni napreduju, kako njihova vojska čini junačka djela, kako trpi. - Svagdje se ističu slabosti neprijatelja; o kakovoj objektivnoj kritici ni govora. Kao i kod nas. (I ti ljudi istog mentaliteta se tuku). U svakom listu je nešto o kraljevskoj porodici. Čini se reklama za prijestolonasljednika. Eto dinastička ideja postade

»gšeft«. I u nas nije drugačije. Talijanske žene! Nijesam ništa vidio, ali opažam po pričanju drugih, da ne biraju mnogo. Kad su Talijani ovdje mora da je to običaj. Sve su jednake... I naši časnici sve o tome govore i ne žacaju se sa ženama, majkama, tako postupati! No ni one nisu mnogo bolje i ako su razmjerno dosta lijepe, zdrave i snažne. Ne znam kakovu budućnost taj narod ima. U nas se još sačuvao tip poštene, nepokvarene djevojke. Treba svom silom nastojati, da taj ostane neoskvrnjen. Nama je na svaki način potrebna jugoslavenska država. Tu se ona već osjeća, veliki prevrat na fronti samoj, koji se u to doba razbudio, koga su svjedoci letači, što su ih antantini zračnici bacali u austrijske jarke i utvrde. Dne 3. VII. 1918. piše Ivan majci. »Bojim se, bude li se i dalje tako igralo s ljudskim životima, da će vojska doskora zatajiti...« No Ivan gleda i mnogo dublje. Dne 30. IV. 1918 piše ocu: »Veoma me zanimaju vijesti sa zapadnog ratišta... Ovi novi teški topovi doista su čudo tehnike. No svi ti topovi ne će spasiti nijednog naroda, ako ne nosi u sebi moralnih vrednota. Njemačka će usprkos svoje moći doskora morati pasti... To je neumoljiv zakon, koji nema ništa zajedničko s tehničkim usavršavanjem...«

»Mte. Fontanel, 7. V. 1918.

Mjesec svibanjske Kraljice. Gore lijeva kiša, a ja sam zaposlen taktičkim proučavanjima, kao nikada prije. Robovanje. Lijepa su to brda, no posvuda izrovana. Evo jedne sličice: Gledamo kroz 15-struki »Scheerenfernrohr« i promatramo jednu hrpicu od 8 Talijana, kako komotno pletu žicu. Natporučnik topništva odmah pun radosti opali salvu i jedna granata eksplodira upravo među njima i baci jednoga (kasnije prodoše onuda saniteci). Kako je pogodilo, natporučnik se smijao od radosti i smijeh njegov nije nikako prestajao. Bilo mu je drago »dass der Schuss die Katzelmacher so gut erwünscht hat.« Tako ide rat, nekome je sport, nekome zabava — a mnogome smrt.

»Fontanel, 10. IV. 1918.

Na putu petoj kumpaniji (Calcinohang) puca Talijan na naše momke, kao na zečeve. Oni jadnici lete niza stranu, a on pali i pali kao na divljač, dok najposlije ne pogodi. Sport. S raznim kalibrima puca u dolu Cinespa. Naš »Beobachtungstand« je razoren.

»Fontanel, 16. V. 1918.

Dosta se pucalo s minama. S kakvim sredstvima ratujemo! Ovdje je »Rropagandabureau« i ovom je zadaća, da širi među Talijanima revolucionarne ideje i da sije mržnju i razdor u antanti. Grozno živim. Slaba volja. Odviše sam odan jelu.« (Zapravo je to bio prirodni glad, pojačan teškim naporima i slabom hranom).

»Fontanel, 20. V. 1918.

Pronesoš je ispod prozora saniteci na »Feldtragama« krvlju oblita kuhara. Dekom pokriven, lice crveno, crveno — krv, krv, krv, a da se ne mogu ni prepoznati crte lica. Kuhar je kod jedne kumpanije. Cijelo popodne puca s granatama od 15 cm. u dolinu Cinespa i na Fontanel. Mysterium vitae — krvlju obliven čovjek. Od Adama do danas su milioni ljudi to prepatili i prepatiče do sudnjeg dana. Bio sam na Fontana Secci i razgledao naše nove pozicije. Lijepo je gore, kao na ljetovalištu. Žica dolazi do komande. Krasan je pogled na snijegom pokrivena Dolomite, na Meletu. Pasubio. Vidi se Seren i Campo i cesta do kote 433. Na drugu stranu se pruža pogled na Tombu, dolinu Piave i nizinu. Za vedrih dana — vele — vidi se more, crkva Sv. Marka i parobrodi. Duhovi! — Bolestan sam — želučani katar. Duševno padam uslijed te bole.«

Ivan Merz

Fontana Secca, 28. V. 1918.

Slab sam. Olučih ne piti vode — i popio sam je. Iz dana u dan nazadujem. Sla-bić sam. Čitam »Il Santo« od Fogazzara. Zanima me. Promatram izrovanu Grappu, Mt. Meate. Solarolo i druga brda. Sa svih strana zjaju ždrijela kaverna. Novi jarci niču, novi topovi pucaju. Posmatrači gledaju na durbin, sve vrije od rada. Prave »maskirung«, idu po »menažu«, nose materijal, kopaju i rade dan i noć. Posvuda se vide debele žice, električna struja, koja jamačno tjera strojeve i puni »Hindernisse«. Na Grappu je nekakav spomenik. Silnu energiju utrošiše Talijani u ova brda. Za ovo nekoliko mjeseci su ih provrtjeli; učiniše zaista velebno djelo za obranu svoje domovine. Vele, da će oko 15. VI. započeti ofenziva. Naš narod strada od gladi. Bože pomози; daj mi milost da postanem bezuvjetni gospodar tijela. Bolje je umrijeti, nego li biti mekušac, igra strasti. Svibanjska Kraljica neka mi oprostí, što na nju tako rijetko mislim. Bože, Bože — više mističkog svijeta!«

»Fontana Secca, 1. VI. 1918.

Zanimivo je promatrati kroz durbin vrevu u talijanskim brdima. U daljini — na Mt. Meate, kod kote 1489, neprestano rade i kopaju. Na Pyramidenkupi i Solarolu opažao sam, kako kroz jarak (u svojim zelenim pelerinama) nešto vuku, idu, kopaju. Straže su njihove na istom mjestu; glava s kacigom proviruje, malena kao orah. Dolazi silna municija. Naše topništvo gađa na razne strane (Einschiessen). Prekjučer gledah Veneciju. Vidjelo se more i u magli crkva sv. Marka, jedan most i lađe, što poput crnih sjena plove«.

»Fontana Secca, 8. VI. 1918.

Jutros je opet kao plamena kugla sletio naš zračnik. Pao je u pravcu Giaron-a. Krasan je pogled s kote 1611. Na cesti, što u serpentinama vodi na Grappu, mnogo stotina Talijana radi. Kaverne zjaju na sve strane. Kod crkvice se Talijani izjutra skupljaju na posao, pa polako odilaze. Na Schiaverno izlaze polako iz svojih skloništa i idu prijekim putem na sve strane. Vide se konji, topovi, lagumljenje... Radi se marljivo, sve u obranu domovine... Oko 11. VI. započet će — vele — velika ofenziva iz predjela Frenzella, Cima, Ecker, Col del Rosso. Austrijanci se oboružaše do zuba; nebrojeni topovi od 42 cm. i od 30.5 smješteni su u Val Frenzelli. Silne dvizije pješadije spremne su na udarac. Vele, da su Talijani u silnome strahu. Strah ih je plina. (Pa kako se ne bi bojali!) Svakog se dana nadaju ofenzivi, uvijek su »gasbereit«. U nas se sve pomamilo za zečom u šumi. Kapetan hoće zlata i novca; platna i čarapa za svoju ženu; drugi vrebaju na sukno; a gladni momci — gladni od dana u dan — već vide konserve i hljebове talijanske, gdje im lete u usta. Bože, uspije li prodor, sačuvaj me od svake lakomosti, udijeli mi Tvoju Milost, zdravlje roditeljima i meni, pa ne će biti bogatijih ljudi na svijetu!«

»Fontana Secca, 13. VI. 1918.

Sutra počinje ofenziva. Silna je vojska ovdje. »Sibneri« i naš drugi bataljun i dr. Sutra idem sa dva sata 110. brigadi, da ih tačno naravnjam. U noći počinje bubnjarska vatra, a u podne se nadaju biti kod Mt. Meate.«

»Fontana Secca 500 J. Z. od kote 1385 Stalla Secca, 19. VI. 1918.

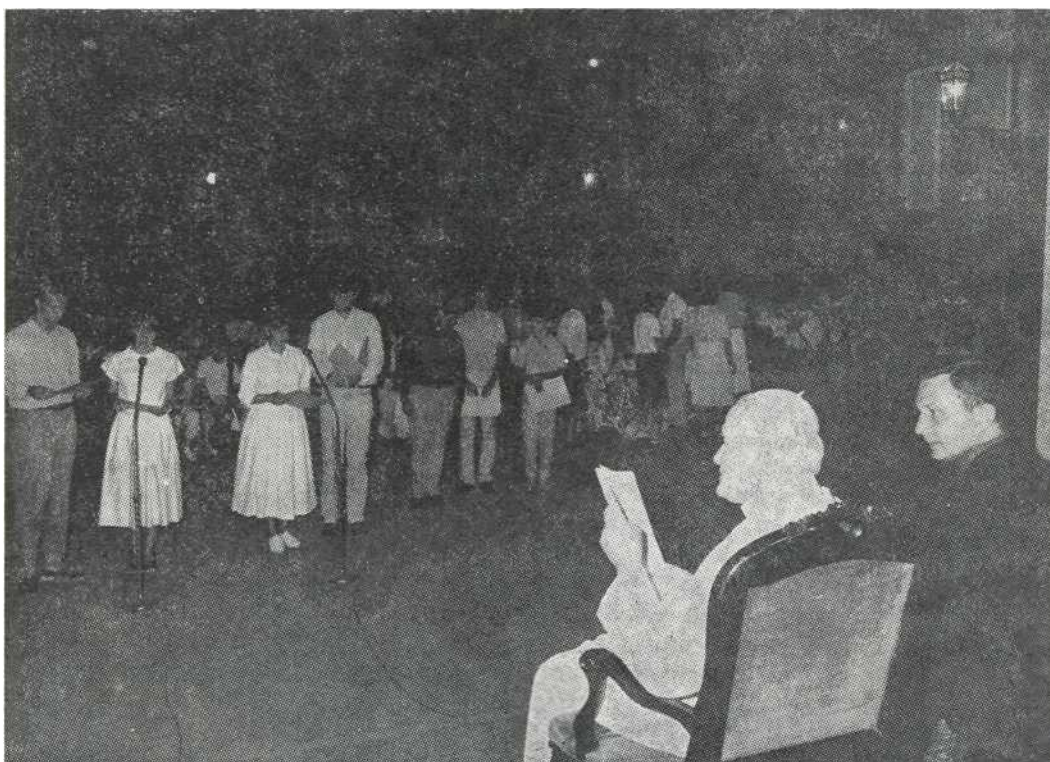
Na 15. izjutra u 3 sata započe naša bubnjarska vatra. Bio sam gore na vrhu Fontana Secca i sjedio sam u električno rasvijetljenoj kaverni s divizionerom Le Beau-om, s njegovim zastupnikom i drugima. Igrahu se karata sve upotrebljavajući francuska imena: Coeur i dr. riječi. O događajima, koji su imali da slijede, o mrtvima, koji će da padnu, ni govora. Igrahu do 2 sata 59 časaka. Prestadoše i već započe vani kotrljanje topova. Izidemo napolje. Sijevaše nebo i zemlja i cijeli orkestar niskih i visokih tonova pratio je to svestrano velebno sijevanje oblaka, brda i dolina. Popeh se gore i promatrah sijevanje granata, što se rasprskivahu po talijanskim brdima. S raznih strana dizahu se iz talijanskih jaraka vatrometi, koji, spuštajući se polako, rasvijetljivahu svu okolinu. Tako je to trajalo do 7 sati izjutra. Talijan je odgovarao raznim kalibrima (to ne očekivavimo, držali smo, da će biti sve baterije otrovane plinom!) a i plinskim granatama. Moradosmo se poslužiti krinkom za plin. U 7.40 s. zastane bubnjarska vatra, a u 7 s. 50 dođe vijest da je Solarol, Poste di Sallon u našim rukama. Pola sata kasnije stiže vijest, da je Boroević prešao Piavu. Stade napredovati i naš bataljun za njima. Dolaze prvi ranjenici, dolaze Talijani, časnici i momci. Saznajemo, da je sila naših izginulo, da su se Talijani dobro branili... Topništvo nije ubilo Talijane, nije uopće pogodilo u rovove. Naše jurišne patrolje zauzeše Solarol (Pyramidenkuppe) s jedno 70 momaka i 4 strojne puške. Valovi pješadije ne stigoše i preostalih 20 momaka branilo se protiv 4 talijanskih kumpanija, koje nahrupiše, dok se ne moradoše povratiti. Tako naše komande žrtvuju nesmišleno ljude. Kartaju se u najvažnijim situacijama, a ne brinu se za najelementarnije principe navale. Stigosmo u vatri do sadašnjeg mjesta — bivše časničke predstraže — i zakonačismo se u kavernama. Stigoše vodnici, što su vodili jurišne patrolje, krasni, odvažni ljudi, što umiru bez ikakova straha. Krasan li je naš svijet, samo da ga imade tko da vodi! Ležao je ovdje jedan teško ranjeni talijanski časnik i jaukao i roktao je od boli: »Quanto male, Manfredi«, opetovao je po 20 puta kao kakav stroj. Više od sata je tako uzdisao. Dadoh ga prenijeti nazad do kote 1580, gdje bijaše jedan mali »Hilfsplatz«. Ne ću nikada zaboraviti njegov zahvalni pogled, stisak njegove krvave ruke. Bijaše krasan mladić. Učiniti djelo ljubavi čovjeku, što trpi, najveća je stvar u ovoj stravi. Temelj je to svakog duševnog života. Zastala je ofenziva; vele, iz političkih razloga. Karakteristično je za nered, što vlada u Austriji. Talijanski su rovovi puni naših mrtvaca. Grozne su slike. Grozan smrad. Jarci su im duboki, slabi i neuredni. Boravišta su vlažna, kaverne slabe. Vele, da je K. pokapan u Rasaču. Strahota! Ono nasmijano lice, puno idealizma i života, da nas je za tren oka ostavilo! Bože smiluj mu se!«

»Solarol, u kaverni, 16. VII. 1918.

»Prošla je jučer velika navala. Talijani već bijahu na vrhu i već se pomišljalo na bijeg. Naši su ljudi zaista junaci; oni su veseli u borbi, kao da uživaju, kad se mogu pokazati. Šteta je samo, što nijesu prosvijetljeni. Nekoliko je dana tukao Talijan teškim topništvom, razorio je jarke, potrgao žice. U 4 sata i 30 započe navala. Jurišne patrolje biše odmah na vrhu, započeše djelovati »Flammenwerferi«, odvukoše Tautschera, što se je nalazio naprijed u kaverni i promatrače od topništva. Bacahu ručne granate i zapucaše sa vrha iz strojnih pušaka. Naši momci — svaki za se — tjerahu Talijane, ubijahu i zarobiše ih nekoliko. Mnogi mrtvi ostadoše. Navališe još 2 puta, no do vrha ne dođoše više.«

IVAN MERZ PRED PAPOM IVANOM PAVLOM II

Prošle godine 25 srpnja 1986. za vrijeme izvođenja večeri hrvatske duhovne kulture pred Papom Ivanom Pavlom II u njegovu ljetnikovcu Castelgandolfu bila je izvedena i jedna točka o Ivanu Merzu. Skupine mladih svaka iz svoga kraja izvela je pred Svetim Ocem određeni program karakterističan za njihovo mjesto. Mladi iz Zagreba recitirali su pred Papom izabrane tekstove Ivana Merza u kojima govori o Papi i Rimu. Tekstovi su bili uzeti iz knjige Put k Suncu. Papa je s velikim zanimanjem pratio na hrvatskom jeziku Ivanove tekstove koje je imao u rukama. Potom su mladi recitirali pjesmu od Poljaka Jozefa Staszkowiana, velikog Ivanova štovatelja koju je bio spjevao u čast Ivanu. Na koncu su zajedno s drugim mladim hrvatskim hodočasnici iz raznih mjesta otpjevali pred Svetim Ocem pjesmu Brate Ivane koja je nastala u Varaždinu u čast Ivanu Merzu.

Uz papu Ivana Pavla II postulator u Rimu dr. Božidar Nagy

PROSLAVA 90. OBLJETNICE ROĐENJA IVANA MERZA PO SVIJETU

Biskup dr. Franjo Komarica moli na Ivanovu grobu

RIM — Na samu obljetnicu, 16. XII. 1986. u Međunarodnom centru za mladež San Lorenzo, blizu Vatikana služio je komemorativnu svetu Misu o. Božidar Nagy postulator kauze za beatifikaciju Sluge Božjega Ivana Merza. Na sv. Misi bili su nazočni hrvatski štovatelji Ivana Merza te rimska mladež koja se okuplja u tom centru u čijem je predvorju prije nekoliko godina izvršena Ivanova slika.

WROCLAW — **Poljska** — Veliki štovatelj Ivana Merza iz Poljske G. Josef Stasz-kowian u povodu 90. obljetnice Ivanova rođenja održao je 6. prosinca 1986. posebno predavanje na poljskom jeziku o Ivanu Merzu na sjednici Sinodalne Komisije za Laike 57. Sinode Wroclawske Nadbiskupije. Tako su poljski vjernici laici te nadbi-

skupije imali prigodu čuti nešto više o Sluzi Božjemu Ivanu Merzu.

BUENOS AIRES — **Argentina** — U hrvatskom katoličkom centru u Buenos Airesu u kojem se okupljaju hrvatski vjernici komemorirana je kod jedne nedjeljne svete Mise u prosincu mjesecu 90. obljetnica Ivanova rođenja. Tamošnji hrvatski katolici izdaju također i mjesečni bilten za promicanje štovanja Ivana Merza pod naslovom »Orao zlatnih krila«. Bilten je već ušao u 6. godinu izlazenja i upravo je nedavno proslavio 50. broj.

ZAGREB — U Bazilici Presv. Srca Isusova u Zagrebu gdje počivaju zemni ostaci Sluge Božjega Ivana Merza, svečano je proslavljena 90. obljetnica Ivanova rođenja. Slavlje je predvodio pomoćni biskup

Banjalučki dr. Franjo Komarica koji je održao i zanosnu propovijed o Ivanu. Uz biskupa su koncelebrirali isusovački provincijal o. Marko Matić, te Aktor kauze preč. gosp. Vito Cipriš, župnik Sv. Petra u Zagrebu, uz desetak drugih konoelebrana-ta. Na kraju sv. Mise biskup Komarica okadio je Merčev grob i zadržao se neko vrijeme u molitvi. Za vrijeme slavlja pje-vao je zbor Bazilike.

ZAGREB — Uz 59. obljetnicu smrti Sluge Božjega Ivana Merza održana je u Bazilici Presv. Srca Isusova u Zagrebu svečana ko-memoracija. Sv. Misu i propovijed imao je Aktor kauze Sluge Božjega Ivana Merza, preč. gosp. Vito Cipriš, župnik Sv. Petra u Zagrebu. Sv. Misi prisustvovao je veliki broj vjernika, a među njima najveći broj mladih. Za vrijeme slavlja pjevao je zbor Bazilike.

USLIŠANJA — ZAHVALE

— Zahvaljujem dr Ivanu Merzu na prim-ljenoj milosti. Povrijedio sam koljeno i postojala je mogućnost da je meniskus, te eventualna operacija, koja bi bila ogroman rizik, obzirom da imam an-ginu pektoris i težak sam srčani boles-nik. Zagovorom dr Ivana Merza sve je sretno svršilo bez operacije i sada se oporavljam. Ovim putem zahvaljujem dr Ivanu Merzu na iskazanoj pomoći. — (I. G. dipl. ing., Zagreb — Prilog 5000 dinara)

— Duskora nakon prenosa pokojnog dr Ivana Merza s Mirogoja u Baziliku Presv. Srca Isusova u Palmotićevoj uli-ci, preko »Glasnika Srca Isusova i Ma-rijina«, saznala sam za taj prenos i po-čela sam se moliti njemu vrućim mo-litvama za krštenje moje nećakinje N. N. Obećavši mu da ću mu se javno za hvaliti ako se ispuni moja želja. Dosko-ra nakon toga, sanjala sam ga kako je u lijesu i kako je najedamput otvorio oči i obećao mi je: »postići ćeš ono što želiš, samo i dalje nastavi s tom molit-vom.«

Na 22. kolovoza 1987. saznala sam radosnu vijest, da je moja nećakinja, postigavši punoljetnost, toga dana primila sakrament sv. Krštenja. Neposredno nakon njezina krštenja, kršten je i njezin mali nećak, kojeg je ona držala na krštenju kao kuma, (N. N. — Zagreb)

— Zagovorom Ivana Merza i Blažene Dje-vice Marije, Bog mi je podario živo i zdravo dijete. I dalje se molim za Mer-čev zagovor! (N. N. Zagreb — Prilog 1.000 dinara)

— Po Zagovoru Ivana Merza uslišane su mi više puta molbe što sam preko njega molila i sada ću nastaviti moliti da se i on proglasi blaženim. (Slavica Glavaš — Vareš — Prilog za beatifikaciju 1000 dinara)

— Po zagovoru Sluge Božjega Ivana Merza postigla sam milosti za koje sam vruće molila. Preporučam se i ubuduće za nje gov zagovor. Velika hvala Bogu naše mu! (Majka iz Novalje)

— Zahvaljujem se dr IVANU MERZU na velikoj pomoći u traženju radnog mje-sta. Po njegovu zagovoru dobila sam posao upravo onakav kakav se samo može poželjeti. Posao kojeg sam do tada obavljala postao mi je neizdrživ s ob-zirom na ljudski faktor, zavist i ljubo-moru oko mene. S obzirom da često na vraćam u Baziliku Srca Isusova počela sam se moliti dr Ivanu Merzu za pomoć. Molila sam se svakodnevno, vrlo često krunicu. Znam da ima puno, puno težih stvari u životu od nezadovoljstva na rad-nom mjestu, ali eto to je u jednom tre-nutku postao za mene ogroman pro-blem, kojeg je bilo teško riješiti s obzi-rom na atmosferu u kojoj sam radila. Kako nisam imala nikakvih veza, po-stojala je mala vjerojatnost da promje-nim posao, da dobijem bolji i to onakav kakav će mi odgovarati. I čvrsto vjeru-jem da su sve moje molitve po zago-voru dr Ivana Merza bile uslišane. Do-bila sam ono što sam tražila, odgova-rajući posao s kojim sam jako zado-voljna.

I danas često posjećujem grob dr Ivana Merza, preporučam mu se i dalje, i to

- ne samo sebe već i cijelu svoju obitelj, jer dr Ivan Merz je doista čudotvoran. Još jednom, velika mu hvala! Molim i dalje za proglašenje blaženim dr IVANA MERZA. (Vjernica iz Palmotićeve — Zagreb)
- Profesor iz francuskog, latinskog i hrvatskog jezika i književnosti na srednjoj školi, sada već u mirovini piše slijedeće: »... Oči su mi slabe još od ranog djetinjstva. Očale nosim otkad sam pošao u gimnaziju. Kasnije mi se kratkovidnost pojačala na —6 i na —8 sve do mirovine. U mirovini mi se vid na glavu pogoršao. Liječnici su mi davali kapi za oči i ništa više. Kad sam prije godinu dana osjetio da mi se desno oko gnoji, počeo sam se zabrinjavati. Znao sam da se radi na proglašenju blaženim Sluge Božjega Ivana Merza, uzeo sam njegovu sličicu i svaki sam dan molio ono što piše na poledini sličice. Jedne noći vidio sam u snu Ivana Merza i znao sam da me je uslišao. Moje desno oko se naglo pročistilo, gnojenja je nestalo i kapi više ne uzimam. Kratkovidnost nije nestala. Stakla su mi i dalje ista i—11 i —13), ali stanje desnog oka se bitno promijenilo. Ja i dalje molim onu molitvu sa sličice Ivana Merza...!« (B. R. — Zagreb, 19. svibnja 1987.)
 - Zahvaljujem Ivanu Merzu na primljenoj milosti. Po njegovu zagovoru moj je unuk nakon šest mjeseci završene škole dobio dobro zaposlenje baš u vremenu dok sam molila devetnicu Ivanu Merzu. Vjerovala sam da će mi Ivan pomoći u tome pa se preporučam i nadalje u njegov zagovor kao i svu svoju unučad. (Zahvalna baka iz Zagreba — Prilog za beatifikaciju 5.000 dinara)
 - Po zagovoru Ivana Merza mojoj je majci uspjela operacija. I dalje molim za njegov zagovor. (N. N. Zagreb — Prilog za beatifikaciju 3.000 dinara)
 - Cim je počeo proces za proglašenje blaženim mog bivšeg profesora dr Ivana Merza, počela se moja uza familija moliti ugodniku Božjem Ivanu. Osjetili smo pomoć u tri slučaja:
 - 1) Jedan veliki obiteljski problem riješio se na naše molbe veoma brzo i to onako kako smo željeli.
 - 2) Prigodom jedne ozbiljne bolesti, na stupilo je ozdravljenje veoma brzo bez posljedica.
 - 3) Problem u vezi naše djece se je riješio brzo i sretno. Šaljemo pomoć za beatifikaciju — I. 2. i obitelj)
 - Zahvaljujemo se dr Ivanu Merzu, ja i moj muž na primljenim milostima po njegovu zagovoru. Preporučujemo se i ubuduće! (Franka Krstulović, Buenos Aires — Argentina)
 - Ovim želim obavijestiti Postulaturu Sluge Božjega Ivana Merza da je gospođa Josipa M. bila operirana 16. kolovoza 1982. radi bolesti raka kojega je imala u grlu. Prije toga imala je dvije manje operacije, koje nisu spriječile rast raka. Kod te operacije (16. kolovoza) izvađene su joj obadvije glasnice i dio gdje su glasnice smještene. Godinu dana prije toga dobila sam od nje sliku dr Ivana Merza sa molitvom (devetnicom). Tu molitvu dnevno molim, a prije te operacije počela sam moliti na nakanu da gđa Josipa M. bude mogla poslije operacije govoriti hrvatski i engleski. Operacija je uspjela, raku ni traga. Nakon vježbanja pomoću sprave koju prionosi na grlo, ona vrlo lijepo i razumljivo govori i hrvatski i engleski. Gospođa M. osobno pozna dr Merza. Moja molba je uslišana, pa vam to javljam. Oprostite što se nisam prije javila (Ana Sevcik SAD)

DEVETNICA IVANU MERZU

Sv. Euharistija i pobožnost Blaženoj Djevici Mariji bili su dru Ivanu Merzu neiscrpivi izvori na kojima je hranio svoj život vjere. Preporuča se stoga za vrijeme devetnice barem jedanputa primiti sv. Pričest uz prethodnu sv. ispovijed. Poželjno bi bilo svaki dan izmoliti i jednu desetku krunice. Zatim neka se izmoli ova molitva:

Svemogućí vječni Bože, u Ivanu Merzu dao si nam divan **primjer vjere i ljubavi** prema Kristu i Crkvi. U svom kratkom životu Ivan je uz pomoć Tvoje milosti postigao mnoge vrline i potaknuo nas da nasljedujemo njegovu predanost u Tvoju svetu volju, strpljivost u podnašanju križeva svakodnevnog života te njegovu nesebičnu ljubav prema bližnjemu. Njegov neumorni rad za proširenje Kristova Kraljevstva u dušama mladih mnoge je priveo Tebi koji jedini daješ čovjeku pravi smisao života. Uvjereni da Ti je Ivan svojim svetim životom omilio, molimo Te da ga se udostojiš proslaviti čašću oltara kako bi njegov primjer pomogao ljudima na putovanju prema nebeskoj domovini. Udjeli nam milost da nasljedujemo čvrstoću njegove vjere, nesebičnost njegove ljubavi te apostolsku revnost, da se tako približimo idealu kršćanske savršenosti koji nam je on svojim životom pokazao. Njegovim zagovorom udjeli mi posebnu milost za koju te sada molim... ako je to na korist mojoj duši a Tebi na slavu. Po Kristu Gospodinu našem. Amen!

Oče naš... Zdravo Marijo ... Slava Ocu...

Milosti postignute zagovorom Sluge Božjega Ivana Merza neka se jave na adresu: Postulatura Ivana Merza, Palmotićeva 33, 41001 — ZAGREB, pp. 699. Na istoj adresi dobije se literatura za upoznavanje života i rada Sluge Božjega Ivana Merza.

Imprimatur — br. 1415 — 25. VI. 1979. — Dr Josip Lach

Izdaje: Rkt. župni ured Sv. Petra, 41000 Zagreb, Vlaška 93
Uredništvo i vicepostulatura: 41001 — Zagreb, Palmotićeva 31, pp. 699
Odgovorni urednik: Vito Cipriš
List izlazi povremeno
Cijena 700.—

Tisak: RO »Informatore«, OOUR Tiskara »Zagreb«, Zagreb, Preradovićeve 21—23